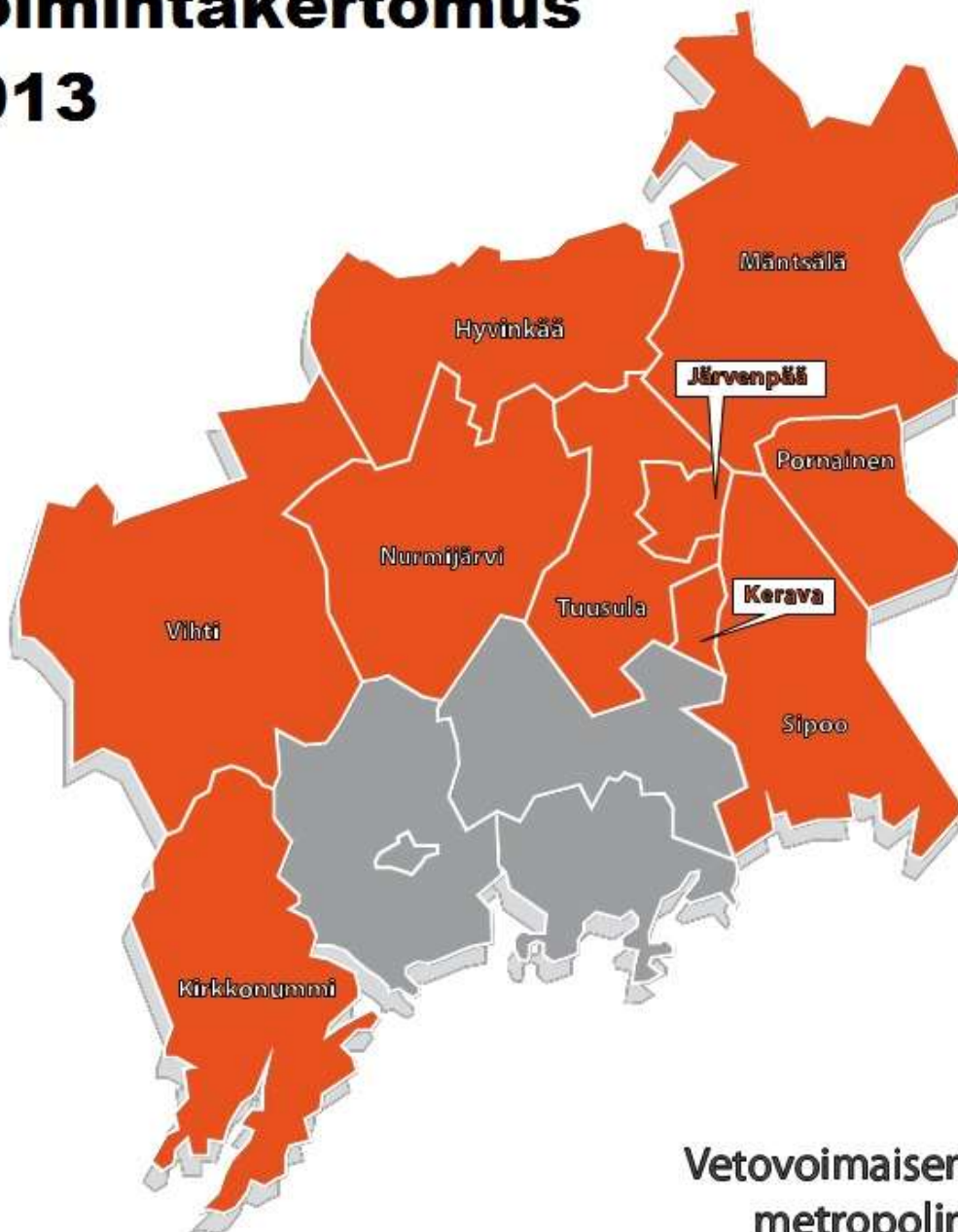

Toimintakertomus 2013

Vetovoimaisen
metropolin
kilpailukykyinen
KUUMA-seutu

KUUMA
seutu

www.kuuma.fi

Sisällysluettelo

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA.....	2
1.2 Toimintaympäristön ja KUUMA-alueen yleinen kehitys	4
1.3 KUUMA-seudun henkilöstö.....	6
2 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	6
3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	7
4 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	7
5 TOIMINTASUUNNITELMAN JA TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	7
5.1 KUUMA perustoiminta	8
5.2. Hanketoiminta	12
Kilpailukykystrategian toteuttaminen	12
YES Uusimaa	13
Seudullinen maakäyttö.....	14
Vuokra-asuntotuotannon turvaaminen KUUMA-kunnissa	15
Maakunnan tietovarannot	19
Julkisten kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen	20
5.3 KUUMA työryhmät	21
Kilpailukyky-johtoryhmä.....	21
Kaavoittajat- ryhmä	23
Liikenneryhmä	23
Ilmastoryhmä.....	29
Asuntoryhmä	30
Sivistysryhmä	31
Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunta	33
Tietohuoltoryhmä.....	33
Hallintoryhmä	35
Talousryhmä	36

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 Uusi liikelaitos aloitti toimintansa

Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti sopivat joulukuussa 2012 kuntalain (365/1995) 76 §:ssä tarkoitetulla kuntien välisellä yhteistoimintasopimuksella yhteisistä edunvalvontapalveluista. Yhteinen edunvalvonta järjestetään KUUMA-seutu liikelaitoksen muodossa, osana Keravan kaupungin organisaatiota.

Organisaatiomuotoa muutettiin, koska aiempi KUUMA-yhteistyö perustui seutukokeilulakiin ja sen voimassaolo päättyi 31.12.2012. KUUMA-seudun toimintaan organisaatiomuodon muutoksella ei ollut vaikutusta.

KUUMA-seutu liikelaitoksen tarkoituksena on jäsenkuntiensa sijaintialueen kilpailukyvyyn ja vetovoiman vahvistaminen osana metropolialuetta, edunvalvonnan ja omistajapolitiikan tehostaminen sekä palvelutuotannon laadun ja tehokkuuden parantaminen.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi liikelaitos käynnistää, organisoii ja järjestää maankäyttöön, asumiseen ja liikenteeseen, ympäristöasioihin, elinkeino-yhteistyöhön sekä palveluyhteistyöhön liittyvää kuntayhteistyötä sekä hankkeita, tapahtumia, tutkimuksia ja selvityksiä.

Liikelaitos valvoo jäsentensä etua yhteisöissä, toimielimissä, työryhmissä tai vastaavissa, joihin liikelaitos tai sen jäsenet kuuluvat sekä tekee aloitteita viran-omaisille, yhteisöille, toimielimille ja erilaisille työryhmille. Liikelaitos välittää tietoa toiminnastaan päätöksentekijöille sekä järjestää tiedotus-, koulutus- ja valistustoimintaa.

Liikelaitoksen toimintaa johtaa, kehittää ja valvoo KUUMA-johtokunta. Siihen nimitetään asemavaltuutuksen perusteella kustakin kunnasta valtuuston ja hallituksen puheenjohtajat. Lisäksi johtokuntaan voidaan valita enintään neljä lisäjäsentä. Johtokunnan puheenjohtajana toimii yhden vuoden jaksoissa kunkin kunnan valtuuston puheenjohtaja.

KUUMA-johtokunnan puheenjohtajana vuonna 2013 toimi Keravan valtuuston puheenjohtaja Markku Liimatainen. Varapuheenjohtajana toimi Kirkkonummen valtuuston puheenjohtaja Ulf Kjerin. KUUMA-komission eli liikelaitoksen johtoryhmän puheenjohtajana toimi Keravan kaupunginjohtaja Petri Härkönen. Varapuheenjohtajana toimi Kirkkonummen kunnanjohtaja Tarmo Aarnio. Myös useimpia KUUMA-työryhmiä johti Keravan edustaja.

Kuntaliitosselvityksen käynnistyivät

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan hallitus toteuttaa koko maan laajuisen kuntauudistuksen, jonka tavoitteena on vahvoihin peruskuntiin pohjautuva elinvoimainen kuntarakente.

Metropolialueella valmisteltiin kuntauudistuksen toteuttamiseksi 5.3.2013 julkaistu esiselvitys, jonka tavoitteena oli kartoittaa osana kuntauudistusta ja yhteistyössä alueen kuntien kanssa alueen kuntajakoselvitysalueet sekä vaihtoehtoiset mallit

metropolihallinnoksi ja tämän osalta yhteisesti hoidettavat tehtävät, vaihtoehdot päätöksenteon organisoimiseksi sekä tehtävien rahoitusvaihtoehdot.

Selvityshenkilöt ehdottivat kolmea vaihtoehtoista mallia, joista kaksi ensimmäistä ovat päävaihtoehtoja:

1. Suurkunnat ja sopimusyhteistyö
2. Vahvat peruskunnat ja vaaleilla valittu metropolihallinto.
3. Vahva vaaleilla valittu metropolihallinto ja vaihtoehtoiset kuntarakenteet

Selvityshenkilöt suosittelivat toteutettavaksi mallia *Vahvat peruskunnat ja vaaleilla valittu metropolihallinto*.

Vaihtoehdot tehtiin ottaen huomioon metropolialueen kehityksen ennusteet vuoteen 2030. Vaihtoehtojen perusteluina olivat mm. seudun kansainvälisen kilpailukyvyyn vahvistaminen, yhdyskuntarakenteen eheyttämistarve, arjen sujuvuuden turvaaminen (työssäkäynti, asiointi ja liikkuminen), asuntomarkkinoiden ja asumisen toimivuus, maahanmuuton hallinta ja työvoiman varmistaminen sekä segregaatian ja alueen eriytymisen estäminen.

Valtiovarainministeriö pyysi lausuntoa metropolialueen esiselvityksen loppuraportista 22.5.2013 klo 16 mennessä. Kahdeksan kunnan, Hyvinkään, Järvenpään, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten, Sipoon ja Tuusulan kesken arvioitiin esitettyjä vaihtoehtoisia malleja ja todettiin, että esitetyistä malleista ei mikään sellaisenaan sovellu tai ole tarkoituksenmukainen toteuttaa metropolialueen kokonaisedun näkökulmasta eikä jatkovalmistelu esitettyjen mallien (1-3) ole mahdollista.

Kaikki edellä mainitut kunnat antoivat valtiovarainministeriölle lausunnon, jossa perusteltiin ja esitettiin enintään kahdeksan kunnan, eli Hyvinkään, Järvenpään, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten, Sipoon ja Tuusulan muodostamaa yhteistä kuntarakennelakiluonnoksen mukaista selvitysalueita.

Lausunnoista seurasi, että Keski-Uudenmaan kuntien yhdistymiselvitys käynnistyi kesällä 2013 kunnan- ja kaupunginhallituksin päätöksin. Yhdistymiselvityksen tavoitteena on aikaan saada esitys kuntien yhdistymisestä sekä siihen liittyvä yhdistymissopimus. Yhdistymiselvitys pohjautuu laajaan valmisteluun ja tuo esille kuntien päätöksenteon pohjaksi erityisesti kuntien yhdistymisellä saavutettavat edut ja haitat.

Yhdistymiselvitystä ohjaa poliittinen ohjausryhmä. Sen puheenjohtajaksi valittiin Hyvinkään kaupunginhallituksen puheenjohtaja Annika Kokko ja varapuheenjohtajiksi Tuusulan kunnanvaltuuston 2. varapuheenjohtaja Arto Lindberg ja Nurmijärven valtuuston puheenjohtaja Petri Kalmi. Ohjausryhmän jäseninä ovat selvityskuntien edustajat KUUMA-johtokunnassa eli kunnanvaltuustojen ja -hallitusten puheenjohtajat sekä yhteensä 10 ns. lisäjäsentä. Ohjausryhmä ottaa työssään huomioon valtioneuvoston mahdolliset yhdistymiselvitykseen liittyvät päätökset.

Selvityksen johtoryhmä muodostuu selvitykseen osallistujien kuntien kuntajohtajista. Johtoryhmä käsittelee ohjausryhmälle esiteltävät asiat. Puheenjohtajaksi valittiin Mäntsälän kunnanjohtaja Esko Kairesalo ja varapuheenjohtajiksi Sipoon kunnanjohtaja Mikael Grannas ja Järvenpään kaupunginjohtaja Erkki Kukkonen.

Teemakohtaiset työryhmät valmistelevat yhdistymisselvitystä kuntarakennelakiesityksen edellyttämällä tavalla. Lisäksi yhdistymisselvityksen valmistelu edellyttää projektinjohtajaa. Projektinjohtajana toimii Johanna Viita.

Ohjausryhmä pyysi kunnilta lausunnot joulukuussa valmistuneesta yhdistymisselvityksen väliraportista. Selvitys valmistuu kesäkuussa 2014 siten, että valtuustot voivat käsitellä esityksen kuntien yhdistymisestä sekä siihen liittyvän yhdistymissopimuksen vuoden 2014 loppuun mennessä.

Yhdistymisesityksen valmistelussa kunnat huolehtivat kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista sekä yhteistoiminnasta henkilöstön edustajien kanssa.

1.2 Toimintaympäristön ja KUUMA-alueen yleinen kehitys

Syksyn 2008 finanssikriisiä on seurannut sitkeä taantuma niin Suomessa kuin koko EU-alueellakin. EU-maiden joukossa Suomen talouskehitys on ollut heikohkoa, vaikka Suomi ei ole kuulunut varsinaisiin kriisimaihin. Suomen kokonaistuotanto supistui rajusti vuonna 2009 ja kääntyi noin kolmen prosentin kasvuun vuosina 2010 ja 2011. Kahtena seuraava vuonna eli 2012 ja 2013 Suomen BKT supistui lievästi. Ennakoarvioiden mukaan supistuminen oli kumpanakin vuonna prosentin luokkaa.

Huonosta kehityksestä huolimatta vuoden 2013 aikana tuli positiivisia merkkejä, että pahin taantuma olisi ohi ja talous olisi kääntymässä lievään kasvuun niin Euroopassa kuin Suomessakin. Suomessa kasvu jäänee niin alhaiseksi vuonna 2014, että työttömyys tulee pahenemaan ainakin vuoden ensimmäisellä puoliskolla.

KUUMA-alueelta ei tuoteta virrallisia BKT-lukuja. Ilmeistä on, että myös KUUMA-alueen BKT supistui ainakin vuonna 2013, koska KUUMA-alueen työttömyysaste kasvoi lähes kaksi prosenttiyksikköä vuodessa, joulukuusta 2013 joulukuuhun 2013. Vuoden 2013 lopussa KUUMA-kunnissa oli työttömiä 13 200. Vuodessa työttömien ihmisten määrä kasvoi 2 900, mikä tarkoitti 28 prosentin kasvua.

Työttömyyden kasvusta huolimatta KUUMA-alueen työttömyysaste on ollut ja on yhä alhaisempi kuin koko Uudenmaan työttömyysaste. Vuoden 2013 lopussa KUUMA-kuntien työttömyysaste oli 8,4 prosenttia ja koko Uudenmaan 9,6 prosenttia.¹

¹ Luvut ovat työvoimahallinnon työnvälistystilaston lukuja. Näiden lukujen mukaan työttömyysaste on korkeampi kuin Tilastokeskuksen lukujen mukaan.

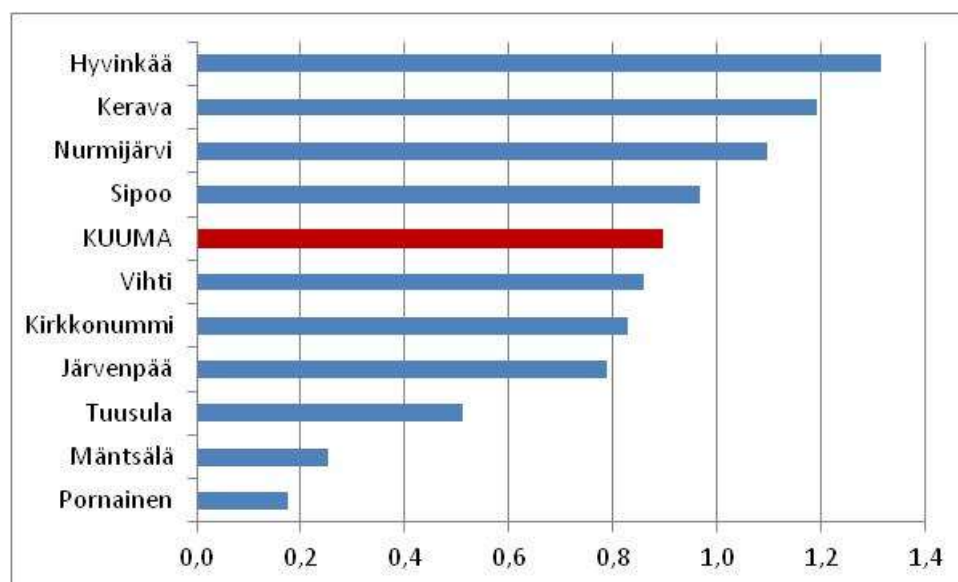
Taulukko 1. Työttömyysasteen ja työttömien määrän kehitys 31.12.2012 – 31.12.2013

	Työttömyysaste			Työttömien määrän muutos (%) 31.12.2012 - 31.12.2013
	31.12.2012	31.12.2013	Muutos %-yksikköä	
Hyvinkää	8,7	11,1	2,4	27,5
Järvenpää	7,3	9,2	1,9	26,4
Kerava	7,2	9,6	2,4	34,2
Kirkkonummi	6,5	8,2	1,6	25,6
Mäntsälä	5,6	6,6	1,1	20,4
Nurmijärvi	4,8	6,3	1,5	31,2
Pornainen	5,6	6,7	1,1	20,6
Sipoo	4,7	5,9	1,2	27,8
Tuusula	5,6	7,1	1,5	29,1
Vihti	7,5	9,4	1,9	27,3
KUUMA-kunnat	6,6	8,4	1,8	28,0

Avoimia työpaikkoja oli KUUMA-alueella noin 1 000 sekä vuoden 2012 että vuoden 2013 lopussa. Avointen työpaikkojen määrä kasvoi eniten Tuusulassa ja väheni eniten Nurmijärvellä.

Vuoden 2013 lopussa KUUMA-alueella asui noin 312 000 ihmistä. Vuodessa väkiluku kasvoi lähes 2 800, mikä tarkoitti 0,9 prosentin kasvua. Kasvu nopeutui lievästi vuoden 2012 kasvusta, kuitenkin väkiluvun kasvu alitti kymmenen viime vuoden keskimääräisen kasvun melko selvästi. Vuonna 2013 KUUMA-kunnista Hyvinkään väkiluvun kasvu oli nopeita sekä määrällisesti että suhteellisesti.

Kuvio 1. Väkiluvun kasvu (%) 31.12.2012 – 31.12.2013

Lisätietoja: Erityisasiantuntija Markku Hyypiä, Uudenmaan liitto,
markku.hyypia@uudenmaanliitto.fi

1.3 KUUMA-seudun henkilöstö

KUUMA-seudulla ei ole omaa henkilöstöä. Yhteistyöjohtajan palvelut ostettiin Järvenpään kaupungilta. Kuntayhteistyön assistentin palvelut ostettiin Tuusulan kunnalta 1.1.-10.2.2013 ja Uudenmaan liitolta 11.2. - 31.12.2013 ja Ilmasto-ohjelman projektikoordinaattorin palvelut Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselta. Keravan kaupunkiin työsuhteessa oleva uusi liikennesuunnittelija aloitti työnsä 5.8.2013.

2 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

KUUMA-liikelaitoksen perustamissopimuksen mukaan johtokunnan toiminnan muodoista ja asioiden esittelystä johtokunnan kokouksissa määrätään KUUMA-seutu liikelaitoksen joh-tosäännössä. Johtokunnan tehtävistä ja toimivallasta säädetään kuntalaissa, Keravan kaupungin hallintosäännössä sekä KUUMA-seutu liikelaitoksen johtosäännössä tässä järjestyksessä. Johtosäännön mukaan johtokunnan tehtävänä on hyväksyä liikelaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelma sekä talousarvio ja -suunnitelma. Vuonna 2013 KUUMA-yhteistyötä toteutettiin toiminta- ja taloussuunnitelman mukaisesti. Toimintavuoden aikana johtokunta käsitteli osavuositominta- ja talouskatsauksen sekä lähetti sen edelleen isäntäkunta Keravan kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle.

KUUMA-seudun hallintomuodon muutoksen myötä KUUMA-seudun liikelaitoksen johtokunta jatkoi seutukokeilulakiin perustuneen KUUMA-hallituksen toimintaa. Purkamisessa noudatettiin kuntalain määräyksiä kuntayhtymän purkamisesta. Perussopimuksessa määrätty toimitelin päättää loppuselvityksestä. Vanhan KUUMA-yhteistyösopimuksen mukaisesti KUUMA-hallitus huolehti loppuselvityksestä. Loppuselvitys oli toimintavuoden päättyessä KUUMA-kuntien valtuustojen käsiteltävänä.

Liikelaitoksen johtokunta johti ja kehitti kuntayhteistyötä ja käytti päätösvaltaa toimintasuunnitelman toteutuksessa.

KUUMA-komissio vastasi johtokunnan asioiden valmistelusta ja päätösten kuntakohtaisesta täytäntöönpanosta ja seurannasta. Yhteistyöjohtaja toimi KUUMA-johtokunnan alaisuudessa ja vastasi yhteistyön koordinoinnista ja toteutuksen ohjauksesta, suunnitelmien ja resurssoinnin valmistelusta sekä seurannan ja arvioinnin käytännöistä.

Ulkopuolista rahoitusta saavien hankkeiden toteuttamisesta tehtiin sopimus, jossa määriteltiin kunkin hankkeeseen osallistuvan kunnan ja KUUMA-seudun tehtävät ja vastuut, kuten hankintojen kilpailutus, sopimukset kolmansien osapuolten kanssa, laskujen maksamiset, raportoinnit ja maksatusten hakemiset rahoittajalta. Ulkopuolista rahoitusta saavien, KUUMA-seudun hallinnoimien hankkeiden hallinnollisena johtoryhmänä toimi kuntien hallintojohtajat. Palvelutyön kehittämisen perustana toimi KUUMA-komission päätökset.

KUUMA-seudun nimen kirjoitti merkittävässä asioissa hallituksen puheenjohtaja ja yhteistyöjohtaja yhdessä sekä muissa asioissa yhteistyöjohtaja yksin.

3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

Tilikauden tuloksen muodostuminen käy ilmi tuloslaskelmasta. Sen mukaan liikevaihto oli 407 191 euroa ja kaikki toimintatuotot olivat yhteensä 470 191 euroa. Toimintakulut olivat 464 518 euroa ja rahoitustuotot ja -kulut yhteensä -50 euroa. Tilikauden tulos oli 2 674 euroa ylijäämäinen. Jäsenkunnilta saadut tuet olivat yhteensä 451 500 euroa.

Toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa. Rahavarat muuttuivat edelliseen vuoteen verrattuna -2 623 euroa. Kassan riittävyys oli keskimäärin 124 päivää, joka kuvaa monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa tilinpäätöspäivän kassavaroilla. Rahoitusomaisuuden riittävyyttä lyhytaikaisten velvoitteiden hoitamiseen oli tyydyttävä (1,02).

4 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Tilikauden tulos oli 2 674 euroa. Tilikauden ylijäämä esitetään kirjattavaksi liikelaitoksen ylijäämätilille.

5 TOIMINTASUUNNITELMAN JA TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Tässä luvussa selostetaan toimintasuunnitelman ja talousarvion toteutuminen esittelemällä KUUMA-seudun kautta rahoitusta saaneet hankkeet ja kuntayhteistyö.

Edunvalvontatoiminnassa korostuivat alueellisen kilpailukyvyn ja vetovoiman vahvistaminen: Helsingin seudun kasvusopimuksen valmistelu ja päätöksenteko, metropolihallinnon esiselvittelyn tiimoilta käyty edunvalvontatyö sekä Helsingin seudun MAL-aiesopimuksen mukaisten toimien toteuttaminen KUUMA-kuntien osalta. Lisäksi Helsingin seudun liikennejärjestelmätyö sekä Maankäytön suunnitelmatyö ja asumisen strategian valmistelu käynnistyivät.

Palvelutoiminnan kehittämistä toteutettiin paitsi KUUMA-työryhmissä, myös työterveyshuollon selvitystyö käynnistyi. Kehittämistyö valmistuu vuoden 2014 aikana.

KUUMA-seudun toiminta- ja taloussuunnitelman yhteydessä hyväksyttiin neljä hanketta vuosille 2013-2014. KUUMA-seudulla oli käynnissä vuonna 2013 kuusi hanketta, joista kaksi kokonaan kuntarahoituksella.

Edelleen jatkui kokonaan kuntarahoitteinen YES goes to lukio -hanke, jonka tavoitteena oli yrittäjyyskasvatuksen edistäjänä. Seudullinen maankäyttö -hanke päätettiin myös rahoittaa kokonaan kuntarahoituksella.

Vuokra-asuntotuotannon turvaamisen hankkeessa toteutettiin selvitys, jonka suosituksen pääsääntöisesti hyväksyttiin KUUMA-kunnissa. Hanke jatkuu vuonna 2014 toteuttaen selvityksen suosituksia. Hankkeelle saatiin rahoitusta Uudenmaan liitosta sekä Ympäristöministeriöstä.

Maakunnan tietovarannot -hanke tehdään yhteistyössä Uudenmaan liiton kanssa ja hanke jatkuu vuonna 2014.

Julkisten kiinteistöjen energiatehokkuus -hankkeen ensimmäinen osa toteutettiin vuonna 2013. Hanke sai maakunnan kehittämisrahaa ja sen puitteissa toteutettava Paikkatietopurkki pohjautuu MAL-aisopimuksen sitoumuksiin.

Lisäksi toiminta vuonna valmisteltiin ja saatiin rahoituspäätös kolmelle uudelle hankkeelle. Kasvosopimusprosessiin pohjautuva Kilpailukystrategian kahdelle hankkeelle (KUUMA-seudun kestävä ruokaketjuhanke sekä TAKE: teknologiateollisuuden arvoketjut edelläkävijöinä) saatiin positiiviset rahoituspäätöksen Uudenmaan liitosta. Hankkeet toteutetaan varsinaisesti vuonna 2014.

Lisäksi toimintavuoden aikana valmisteltiin ja saatiin positiivinen rahoituspäätös Demokratia-hankkeelle, jonka käytännön toiminta toteutuu vuonna 2014. Hanke tukee erityisesti KUUMA-seudulla käynnissä olevia kuntaliitosselvityksiä.

5.1 KUUMA perustoiminta

KUUMAN perustoiminta toteutettiin vain kuntarahoituksella ja sen talousarvio vuodelle 2013 oli 282 500 000 euroa.

Tulot yhteensä 282 500 (kokonaisuudessaan kuntarahaa)

Menot yhteensä 348 013

Toimenpiteet toteutuivat ajalla 1.1.-31.12.2013.

Toimintaan osallistuivat kaikki KUUMA-kunnat.

KUUMA-johtokunnan päätöksen mukaisesti kuntarahoituksella toteutettiin seuraavat toimenpiteet:

- KUUMA-yhteistyön koordinointi
- YES-keskus (raportointi luvussa 5.2. hanketoiminta)
- Maankäytön suunnittelu (raportointi luvussa 5.2. -hanketoiminta)
- HLJ 2011-jatkotyöt (raportointi luvussa 5.3. -työryhmät)
- liikenneyhteistyö (raportointi luvussa 5.3. -työryhmät)
- ilmasto-ohjelman toteuttaminen (raportointi luvussa 5.2. hanketoiminta)

KUUMA-yhteistyön koordinointi

KUUMA-seudun sisäinen toiminta painottui uuden liikelaitoksen toiminnan käynnistämiseen ja seutukokeilulakiin pohjautuneen toiminnan purkamiseen. Lisäksi kuntarakenteeseen liittyvä keskustelu, valmistelu ja päätöksenteko ohjasi toimintaa koko KUUMA:a läpileikkaavasti kohti alkavia selvityksiä niin Keski-Uudenmaan, Espoon seudun kuin Itä-Uudenmaan ja valtion erityisen kuntajakoselvityksen osalta.

Valtiovarainministeriö ja ympäristöministeriön asettama metropolipolitiikan neuvottelukunta jatkoi toimintaansa. Metropolipolitiikan painopisteinä olivat hallinnon rakenteiden kehittäminen, MAL-asiat, kansainvälisen kilpailukyvyn edistäminen, maahanmuuttokysymykset sekä sosiaalinen eheys. Neuvottelukuntaa johti asunto- ja viestintäministeri Krista Kiuru ja hänen sijastaan ministerivaihdoksen myötä Pia Viitanen sekä sen varapuheenjohtaja oli hallinto- ja kuntaministeri Henna Virkkunen. KUUMA-kuntia edustivat kuntajohtajat.

Kuntarakenteeseen liittyvät tapahtumat värittivät toimintavuotta. Kuntarakennelain valmistelu linkittyi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain uudistukseen, mikä eduskunnan päätöksen mukaisesti viivytti rakennelain edellyttämisen liitospäätösten määräaikaan. Maan hallituksen rakennepoliittisen ohjelman myötä tulleet tarkemmat linjaukset kuntauudistuksen jatkosta vauhdittivat metropolihallinnon valmistelua. Syksyllä valtiovarainministeriö asetti erityisen kuntajakoselvityksen pääkaupunkiseudulle, joka kosketti myös osaa KUUMA-kunnista.

Valtion ja Helsingin seudun MAL-yhteistyötä lujittamaan solmitun aiesopimuksen toimenpiteet käynnistyivät KUUMA:n osalta. Sopimuksessa valtio sitoutui mm. eräiden liikennehankkeiden rahoittamiseen sekä omistamiensa, asuntotuotantoon soveltuvien maiden luovuttamiseen kunnille kohtuulliseen hintaan. Kunnat sitoutuivat mm. luomaan edellytykset yhteensä 12 000 - 13 000 asunnon vuosittaista tuotantoa varten.

Aiesopimuksen mukaisesti KUUMA-seudun käynnistämä selvitys sosiaalisen vuokra-asuntotuotannon turvaamiseksi valmistui ja sen suositukset toimitettiin KUUMA-kuntiin hyväksyttäväksi. Selvityshenkilöksi toimi Teija Ojankoski.

Aiesopimuksen todettiin, että Helsingin seudun kunnat valmistelevat yhdessä seudullisen maankäytön suunnitelman. Tavoitteena oli, että aiesopimuksen jälkeisessä sopimuksessa maankäyttö ja liikennejärjestelmä perustuvat Helsingin seudulla yhteiseen seudulliseen maankäytön suunnitelmaan ja siihen liittyvään liikennejärjestelmäsuunnitelmaan. Valmistelu työ jatkui ja KUUMA-toimijat osallistuivat aktiivisesti eri kokoonpanoilla valmistelu- ja neuvottelujärjestelmien toimintaan.

Samanaikaisesti valtion asettamissa eri ryhmissä valmisteltiin kuntalakia ja kuntien valtiosuusjärjestelmän uudistamista.

Valtion kanssa toteutettavan metropolipolitiikan lisäksi KUUMA-seutu osallistui Helsingin seudun kuntien keskinäiseen yhteistyöhön: Helsingin seudun yhteistyökokoukseen, kuntajohtajien valmistelukuntaan sekä MAL-neuvottelukuntaan ja -jaostoon.

Lisäksi valmisteltiin ja hyväksyttiin Helsingin seudun kasvusopimus. Hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmä (HALKE) päätti 3.10.2013 valtion ja kaupunkien välisistä kasvusopimuskaupungeista. Valtio päätti tehdä kasvusopimukset 12 suurimman kaupunkiseudun kanssa (Helsingin, Tampereen, Turun, Oulun, Jyväskylän, Kuopion, Lahden, Porin, Seinäjoen, Vaasan, Joensuun ja Lappeenrannan kaupunkiseudut).

KUUMA-kuntien allekirjoittaman kasvusopimuksen tavoitteena on Helsingin seudun (metropolialueen) kilpailukyvyyn vahvistaminen. Osana kasvusopimusta edistetään seudun matkailullista vetovoimaa, parannetaan maahanmuuttajataustaisen työvoiman työllistymismahdollisuuksia, vahvistetaan teollisuuden pk-yritysten uudistumista ja kansainvälistymistä, kytketään luovien alojen osaamista yritystoiminnan kehittämiseen ja vahvistetaan alueen yrityspalveluekosysteemiä.

KUUMA-kunnille tärkeiden teknologia- ja elintarviketeollisuuteen liittyvien toimenpiteiden sisällyttäminen kasvusopimukseen oli erittäin tärkeää. Helsinki Business and Science Park jätti ruokaketjun kehittämisestä Makera-hakemuksen Uudenmaan liitolle.

Uudenmaan liiton Uusimaa-ohjelma hyväksyttiin syksyllä 2013.

KUUMA-yhteistyön koordinointiin ja edunvalvontaan liittyviä muita toimenpiteitä olivat muun muassa kokousten ja seminaarien järjestäminen), KUUMA-työryhmien keskinäisen yhteistyön kehittäminen, sidosryhmäyhteistyö sekä viestintä ja tiedottaminen.

KUUMA-seudulla julkaistiin 2013 yhteensä 25 tiedotetta:

- KUUMA-seutu liikelaitos aloitti toimintansa 1.1.2013 (11.1.2013)
- KUUMA-kuntajohtajat pitävät metropoliselvitystä perusteellisena (11.1.2013)
- Helsingin seudun ilmastopalkinto Järvenpään Mestariasunnoille (13.2.2013)
- KUUMA-seudun vuokra-asuntotuotanto -seminaari 6.3.2013 klo 18.00 Järvenpää-talossa (14.2.2013)
- KUUMA-kuntien johtavat luottamushenkilöt: Metropolialueen kaavasta sitova - osayleiskaavoitus jatkossakin kunnissa (19.2.2013)
- KUUMA-seutu hakee liikennesuunnittelijaa (21.3.2013)
- KUUMA-kuntajohtajien keskusteluavaus: Suomen suuri kuntaselvitys käyntiin Keski-Uudellamaalle (26.3.2013)
- Keski-Uudenmaan kuntien poliittinen johto suhtautuu varovaisen myönteisesti kuntajohtajien esitykseen selvitysalueen perustamisesta (11.4.2013)
- Keski-Uudenmaan kuntien poliittinen johto jatkoi yhteisen lausunnon parissa (25.4.2013)
- Ratkaisuehdotukset KUUMA-kuntien vuokra-asuntotuotannon turvaamiseksi, seminaari 29.5.2013 klo 18.00 Keravalla (2.5.2013)

- Selvityshenkilö esittää KUUMA-kunnille yhteistä vuokra-asuntojen rakennuttajaa (16.5.2013)
- KUUMA-johtokunta yksimielinen: Selvityshenkilön esitykset vuokra-asuntotuotannon turvaamiseksi eteenpäin (23.5.2013)
- KUUMA-johtokunta esittää metropolialueelle kahdeksan ja neljän kunnan selvitysalueita 823.5.2013)
- Keski-Uudenmaan kaupunki puhututti yrittäjiä elinkeinoseminaarissa 29.8.2013 (30.8.2013)
- Keski-Uudenmaan kaupunki tähtää vahvaksi vaikuttajaksi: Metropolihallinnosta halutaan pikaista tarkennusta (4.9.2013)
- Annika Kokko luotsaa Keski-Uudenmaan yhdistymisselvityksen ohjausryhmää (11.9.2013)
- Osaaminen pelissä KUUMA-kunnissa (8.10.2013)
- KUUMA-seutu hakee määräaikaista yhteistyöjohtajaa (12.10.2013)
- Valtion erityinen kuntajakoselvitys tarpeeton KUUMA-kunnissa (24.10.2013)
- Elina Laavi KUUMA-yhteistyöjohtajan sijaiseksi (18.11.2013)
- Keski-Uudenmaan kaupunki tähtää ensimmäisenä Suomessa aitoon kunnanosahallintoon (18.11.2013)
- Kuntalaiset, henkilöstö ja elinkeinoelämä mukaan luomaan Keski-Uudenmaan kaupunkia (21.11.2013)
- HT Eero Laesterä: Keski-Uudenmaan kuntien taloustilanne pian kestämatön (11.12.2013)
- Keski-Uudenmaan kuntien yhdistymisselvityksen välitulokset (17.12.2013)
- Taloudessa avaimet uuden suurkaupungin syntymiseen -Keski-Uudenmaan kaupungista myös oma sote-alue (19.12.2013)

Lisäksi lähetettiin tärkeimmille sidosryhmille ja yhteistyökumppaneille viisi sähköistä KUUMA-uutiskirjettä.

Lisätietoja: vs. yhteistyöjohtaja Elina Laavi, elina.laavi(at)kuuma.fi

5.2. Hanketoiminta

Kilpailukykystrategian toteuttaminen

KIKY-strategia (hanke 7000)	
Kustannusarvio	30 000 euroa (kokonaisuudessaan kuntarahaa)
Menot yhteensä	30 000 euroa
Toimenpiteet: - KUUMA-seudun kestävä ruokaketjuhanke (15 000 euroa)	
- TAKE: teknologiateollisuuden arvoketjut edelläkävijöinä (15 000 euroa)	
Toimintaan osallistuivat kaikki KUUMA-kunnat.	

KUUMA-kuntien kehittämistyön painopisteiksi on nostettu teknologiateollisuus sekä koko elintarvikeketju sekä sen arvoverkon yritykset, erityisesti elintarviketeollisuus. Hankkeiden sisältö linkitettiin Uusimaa-ohjelmaan, Metropolialueen kilpailukykystrategiaan sekä kasvusopimukseen.

Kestävä ruokaketju -hankkeen tarkoituksena on edistää alueen elintarvikeketjun ja sen arvoverkon yritysten liiketoiminnan kehittymistä sekä vahvistaa alueen kilpailukykyä ja työllisyyttä. Lisäksi toimenpiteeksi ehdotettiin, että kehitetään ja testataan kysyntälähtöisiä, jätteenöntä ruokahuoltoon ja ennakoivaa elintarvikeketjua koskevia ratkaisuja pilottialueilla sekä muissa kohteissa metropolialueella.

”Teollisuuden arvoketjut edelläkävijöinä (TAKE)” -hankkeen tavoitteena on selvittää Uudenmaan teknologiateollisuuden pk- ja veturiyritysten tarpeita ja odotuksia teollisen toimintaympäristön kehittymiselle, luoda suunnitelma miten uuden ohjelmakauden 2014 - 2020 eri ohjelmat ja rahoitus-instrumentit parhaiten saadaan vahvistamaan yritysten uudistumistarpeita sekä valmistella yhteistyössä sidosryhmien kanssa toimintamalli, jonka mukaan eri toimijoiden työnjako parhaiten tukee yritysten etenemistä itsenäisissä arvoketjuissaan ja osana veturiyritysten arvoketjuja. Hanke kestää vuoden 2014 loppuun ja sitä rahoittavat Uudenmaan liitto (maakunnan kehittämisraha), KUUMA-kunnat sekä TechVilla.

Lisätietoja: vs. yhteistyöjohtaja Elina Laavi, elina.laavi (@) kuuma.fi

YES Uusimaa

YES Uusimaa (hanke 7001)	
Kustannuarvio	34 000 euroa (kokonaisuudessaan kuntarahaa)
Menot yhteensä	34 000 euroa
Toimintaan osallistuivat kaikki KUUMA-kunnat.	

YES Uusimaan keskeisenä tehtävänä on toimia yrittäjyyskasvatuksen edistäjänä KUUMA+ alueella. Aluetoimintaa on toteutettu perustoiminnan lisäksi erillisten hankkeiden avulla.

Edelleen jatkuvassa YES goes to lukio –hankkeessa on alueelta mukana Järvenpään, Hyvinkään Sveitsin, Mäntsälän ja Tuusulan lukiot sekä Keravan lukio ja aikuislukio. Hanke on edistynyt suunnitelmien mukaan. Vuoden aikana toteutettiin puolenpäivän Veso-koulutukset Hyvinkäällä ja Tuusulassa sekä yhden päivän Veso Mäntsälässä. Lisäksi järjestettiin tulevaisuuden työelämään liittyvää asiantuntijakoulutusta Keravan lukio ja aikuislukiossa sekä Mäntsälän lukiossa. Keravan, Järvenpään ja Tuusulan lukioille järjestettiin kaksi työelämä/yritysvierailua. Kaikille lukioille avattiin mahdollisuus osallistua Seinäjoen yrittäjyyskasvatusseminaariin sekä Nakkilassa järjestettyyn YES goes to lukio-forumiin. Lisäksi kaikkien lukioden opettajilla ja rehtoreilla oli mahdollisuus osallistua heille räätälöityihin TET-päiviin.

Uudenmaan liiton Yrittäjyyskasvatustyöryhmät –hanke päättyi vuoden lopussa. Kaikki hankkeessa tavoitteena olleet ryhmät saatiin perustettua hankkeen aikana. Toimintavuoden aikana perustettiin uudet yrittäjyyskasvatustyöryhmät Tuusulaan, Vihtiin, Lapinjärvelle, Sipooseen ja Kirkkonummelle. Lisäksi toteutettiin yhden ope-yrittäjätreffit, kaksi yrittäjyyskasvatuksen strategiapäivää sekä useita työryhmien tarpeisiin ja tavoitteisiin sopivia tapahtumia ja koulutuksia. Näitä ovat olleet mm. erilaiset NY (Nuori Yrittäjyys) -leirit, messut ja vierailut. Lisäksi opettajille on tarjottu yrittäjyyskasvatukseen liittyvää koulutusta ja seminaareja. Yrittäjyyskasvatustyöryhmät ovat kokoontuneet alueella yhteensä 70 kertaa. Järvenpää ja Tuusula ovat myös laatineet omat yrittäjyyskasvatuksen toimenpideohjelmansa. Keskeisenä tavoitteena on ollut toiminnan aktivointi sekä valmiuksien luominen toiminnan jatkamiseen.

Yes goes to lukio- ja yrittäjyyskasvatustyöryhmät hankkeen lisäksi YES Uusimaalla on ollut muutakin aluetoimintaa esim. Nuori Yrittäjyys –messut 7.2., Yrittäjänpäivän tilaisuuksia 5.9., aluekehityspäivä 21.11. sekä opetushallituksen hanke (OPH 2) NY (Nuori Yrittäjyys) –opinto-ohjelmien viemiseksi perusasteen kouluihin.

Lisätietoja Mirja Ahvenaiselta mirja.ahvenainen@keuda.fi (tai annukka.lehtonen@hyvinkaa.fi)

Seudullinen maankäyttö

Seudullinen maankäyttö (hanke 7002)

Kustannusarvio 50 000 euroa (kokonaisuudessaan kuntarahaa)

Menot yhteensä 9 492 euroa

Käyttäjältä jäänyt rahoitus 40 500 euroa siirtyy vuodelle 2014

Toimintaan osallistuivat kaikki KUUMA-kunnat.

Helsingin seudun aiesopimuksen 2012–2015 edellyttämän maankäyttösuunnitelman ja siihen sisältyvän asuntopoliittisen ohjelman laatiminen on käynnistynyt tiiviissä yhteistyössä Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ 2015) valmistelun kanssa. Tavoitteena on näiden suunnitelmien pohjalta neuvotella seuraavan aiesopimuksen 2016-2019 toimenpiteet ja resurssit kehittämistoimien suuntaamiseksi. Lisäksi hahmotellaan pidemmän aikavälin kehitystä (2040 ja 2050+) siten, että turvataan seudun yhdyskuntarakenteen kestävä kehityksen mukainen tulevaisuus.

Helsingin seudun yhteistyökokouksen 11.12.2012 hyväksymän työsuunnitelman mukaan tavoitteena on laatia mahdollisimman konkreettinen näkemys seudun maankäytöstä ja asumisesta. Suunnitelmat esitetään myös kartalla, joskaan ei kaavan muotoon piirrettynä (MRL). Tarkasteluvuodet 2012 (nykytila), 2025, 2040 ja 2050+ koordinoidaan HLJ 2015 -työn kanssa.

Maankäyttösuunnitelman ja HLJ 2015:n lähtökohdat ja tavoitteet on työstetty yhdessä vuoden 2013 aikana. Ne on hyväksytty HSYK:n 26.11.2013 kokouksessa. Samanaikaisesti on käynnistynyt koko prosessin ajan kestävä vaikutusten arviointi, joka HLJ 2015 osalta tehdään lakisääteisenä. Suunnitelmien valmistelun aikataulut on integroitu siten, että maankäyttösuunnitelman laadinta ja HLJ 2015:n valmistelu etenevät samassa tahdissa.

Maaliskuussa 2013 järjestettiin suunnittelutyön käynnistämiseen liittyvä seminaari asiantuntijoille. Seminaarin osallistui n. 90 henkilöä. Helsingin seudun luottamushenkilöille järjestettiin syyskuussa kaksipäiväinen 2013 MASU-HLJ -seminaari, jossa käsiteltiin suunnitelmien lähtökohtia ja tavoitteita. Seminaariin osallistujia oli noin 100.

MAL-neuvottelukunta vastaa seudun yhteisen maankäyttösuunnitelman valmistelusta. MAL-neuvottelukunta kokoontui vuonna 2013 viisi kertaa. Lisäksi neuvottelukunnan jäsenet osallistuivat molempiin em. seminaareihin. Vuonna 2013 järjestettiin lisäksi yksi MAL-neuvottelukunnan ja HLJ-toimikunnan yhteiskokous.

Seudun maankäytön ja liikenteen pitkän tähtäimen tavoitteista ja tahtotilasta on keskusteltu myös Helsingin seudun maankäyttö- ja liikenneneuvottelukunnassa, jossa ovat edustettuina seudun kunnat ja valtio.

Lisätietoja: maankäyttöpäällikkö Merja Vikman-Kanerva, merja.vikman-kanerva (@) kerava.fi

Vuokra-asuntotuotannon turvaaminen KUUMA-kunnissa

Vuokra-asuntotuotannon turvaaminen KUUMA-seudulla (hanke 7003)	
Kustannusarvio yhteensä	60 000 euroa
josta kuntarahaa	30 000 euroa
maakunnan kehittämisrahaa	20 000 euroa
YM:n rahoitusta	10 000 euroa
Menot yhteensä	32 078 euroa
Käyttäjältä jäänyt rahoitus 27 922 euroa siirtyy vuodelle 2014	
Toimintaan osallistuivat kaikki KUUMA-kunnat.	

Valtion ja Helsingin seudun kuntien kesken allekirjoitettiin kesäkuussa 2012 maankäytön, asumisen ja liikenteen aiesopimus vuosille 2012-2015. Sopimuksen mukaan allekirjoituspöytäkirjaan lisättiin seuraava kirjaus:

"Aiesopimuksen kohdassa VII Asuntotuotantarpeeseen vastaaminen mainitusta ARA-tuotannosta voi KUUMA-kunnissa enintään puolet olla asumisoikeusasuntoja edellyttäen, että ao. kunnat selvittävät sitovan yhteistyön käynnistämisen tai yhteisen toimijan perustamisen sosiaalisen vuokra-asuntotuotannon turvaamiseksi sekä sitoutuvat selvityksen pohjalta toimenpiteisiin."

Kirjaus perustuu vuoden 2012 tilanteeseen, jolloin KUUMA-kunnista vain harvoilla kunnallisilla vuokratyöyhtiöllä oli ara-uudistuotantoa. Muita toimijoita ara-asuntojen tuottamiseen ei juuri ollut suurimpien yleishyödyllisten yhtiöiden siirryttyä eri syistä vapaarahoitteiseen asuntotuotantoon.

FT Teija Ojankosken selvitys Vuokra-asuntotuotannon turvaaminen KUUMA-kunnissa valmistui toukokuussa 2013. Kaikki KUUMA-kunnat käsittelivät raportin kokouksissaan ja päättivät käynnistää Ojankosken esittämien seitsemän eri toimenpide-ehdotuksen selvittämisen kesälomien jälkeen. Selvitys on saanut rahoitusta KUUMA-kuntien lisäksi ympäristöministeriöltä sekä maakunnan kehittämisrahaa Uudenmaan liitolta.

Selvitykseen liittyen järjestettiin kaksi kuntien luottamushenkilöille suunnattua seminaaria. Ensimmäinen pidettiin 6.3.2013 Järvenpäässä ja toinen 29.5.2013 Keravalla.

Selvityksen eri toimenpide-ehdotusten vaiheista on annettu yksityiskohtaisempi raportti komissiolle ja johtokunnalle joulukuussa 2013.

Selvityshenkilön esitys 1:

Ojankosken toimenpide-ehdotuksista eniten vuokra-asuntojen lisäämiseen tähtäävä ehdotus oli "kilpailuttaa KUUMA-kuntien vuokrataloyhtiöille yhteinen rakennuttajaorganisaatio, joka toteuttaa kuntien yhtiöiden tilauksesta uusien vuokratalokohteiden rakennuttamisen. Kilpailutettu toimija hoitaisi rakennuttamisen sen ajan kunnes ratkaisu Helsingin seudun kuntarakenteesta selviää. Mahdollinen kuntarajojen muuttuminen toisi kuntien vuokrataloyhtiöiden fuusion uudesta tilanteesta lähtien selvitettäväksi."

Ehdotusta lähti selvittämään 9-jäseninen rakentamisen ja hankintaosaamisen asiantuntijaryhmä, joka kokoontui kolme kertaa.

Toimenpide-ehdotus ei kuitenkaan vielä toteutunut eri syistä johtuen. Ongelmia aiheuttivat mm. meneillään olevat kuntaselvitykset sekä selvityshenkilön esittämät ja vielä puuttuvat yhteiset maa- ja asuntopoliittiset tavoitteet ja kuntien tontinluovutusohjelmat. Kaikki edellä mainittu pitäisi saada ensin kuntoon, koska ne luovat pohjan kilpailuttamiselle. Näin ollen ajankohta yhteisen rakennuttajaorganisaation kilpailuttamiselle todettiin varsin nopeasti epätarkoituksenmukaiseksi. Lisäksi erikseen suoritettussa kyselyssä vuokrataloyhtiöille kävi ilmi, että yhtiöt olivat jo terävöityneet ja uusia vuokratalohankkeita oli käynnistetty.

KUUMA-kunnissa ara-vuokrien ja vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen vuokratasot ovat lähellä toisiaan. Vapaarahoitteinen vuokra-asuntotuotanto on käynnistynyt KUUMA-kunnissa varsin vauhdikkaasti. Myös uusia toimijoita on tullut kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon toteuttajiksi. Myös KUUMA-kuntien tonttivaraukset ara-tuotantoon ovat kasvaneet. Aiesopimuksen tavoitteiden toteutuminen asuntotuotannon osalta näyttää varsin positiiviselta.

Selvityshenkilön esitys 2:

Selvitetään vuokrataloyhtiöiden hankintaosaamisen parantamiseksi hankintapalveluiden tarjoamisen mahdollisuudet yhtiöille keskitetysti yhdestä KUUMA-kunnasta.

KUUMA-kunnissa on isäntäkuntamallilla aiemmin pyritty parantamaan tai keskittämään hankintaosaamista. Tahto tehdä organisoitua tehokasta yhteistyötä sekä kuntatasolla että kuntien vuokrataloyhtiöiden tasolla on kuitenkin ollut vaisua. Isäntäkuntamallilla perustettuun seudulliseen hankintapalvelukeskukseen lähti mukaan puolet alkuperäisistä kuudesta KUUMA-kunnasta. Lisäksi on toiminut vaihtelevalla aktiviteetillä vapaaehtoinen KUUMA-hankintayhteistyö, jonka puitteissa on pidetty muutama kokous vuosittain ja järjestetty koulutusta.

Kuntien vuokrataloyhtiöillä on ollut mahdollisuus osallistua olemassa olevaan hankintayhteistyöhön ja koulutukseen, mutta se ei ole käytännössä toteutunut. Syinä tähän voi olla mm. se, että kuntien vuokrataloyhtiöillä konkretisoituu suhteellisen harvoin suuria kilpailutuksia ja ne ovat organisatorisesti varsin irrallaan omistajistaan ja omistajakuntien omistajaohjaus ei ehkä kaikilta osin ole toimivaa ja tehokasta. Omistajan ja tytäryhteisön välisessä tiedonkulussakin lienee kehitettävää.

Vuokrataloyhtiöiden hankintaosaaminen on kuitenkin tärkeä asia, erityisesti jo haasteellisen hankintalainkin vuoksi. Tästä syystä on päätetty järjestää hankintaosaamisen parantamiseksi yksi tai kaksi koulutus- ja keskustelutilaisuutta kevään 2014 aikana. Koulutuksessa erityinen paino asetetaan KUUMA-kuntien vuokrataloyhtiöiden sekä vuokrataloyhtiöiden ja omistajan väliseen yhteistyön parantamiseen ja kehittämiseen.

Selvityshenkilön esitykset 3-4:

Kunnat sovittavat nykyistä selkeämmin yhteen maapoliittiset ja asuntopoliittiset tavoitteensa vuokra-asuntotuotannon edellytysten varmistamiseksi.

Kunnat laativat säännönmukaisesti päivitettävän tonttiohjelman, jolla turvataan tonttitarjonnan jatkuvuus sekä omalle vuokrataloyhtiölle että muulle vuokra-asunto- ja asumisoikeustuotannolle.

KUUMAN vuoden 2014 talousarvioon varattiin määrärahat KUUMAN asuntopoliittisen toimenpide-ohjelman päivittämiseksi. Edellinen ohjelma on vuodelta 2007.

Päivitystyössä haetaan yhteisiä maa- ja asuntopoliittisia linjauksia ja toimintatapoja. Maapoliittisia kysymyksiä käsitellään jo nyt eri kokoonpanoissa seudulla. Muun muassa Uudenmaan liiton maapolitiikkaryhmä on aloittanut selvityksen kuntien käyttämistä maapoliittisista keinoista ja niiden toimivuudesta eri tilanteissa.

Kallis asuminen seudulla nostaa vääjäämättä esille kysymyksen vuokra-asuntotuotannon edellytysten varmistamisesta myös maa- ja tonttipoliittisten toimenpiteiden avulla. Tämä näkökulma ei välttämättä ole ollut vahvimpana aina esillä.

Ara-tuotantoon osoitettavat tontit sisältävän tonttiohjelman jokainen KUUMA-kunta voi laatia itsenäisesti. Sen voi toteuttaa välittömästi eikä asia ole riippuvainen kuntien yhteistyöstä. Tonttiohjelman tärkeys nousee joka tapauksessa esille KUUMAN asuntopoliittisen ohjelman päivittämisessä vuonna 2014.

Selvityshenkilön esitykset 5-6:

Aloitetaan KUUMA-kuntien ja Helsingin kaupungin väliset neuvottelut asumisoikeusasioiden viranomaistehtävien keskittämiseksi Helsinkiin.

Käynnistetään neuvottelut asumisoikeuden jononumerojärjestelmän laajentamiseksi yhteiseksi koko Helsingin seudulle tai vähintään oman yhteisen jononumerojärjestelmän luomiseksi KUUMA-alueelle.

Asumisoikeusasioiden viranomaistehtävien keskittäminen Helsinkiin lähti hyvin liikkeelle syksyllä ja kuntien päätökset sitoutumisesta saataneen valmiiksi kesään 2014 mennessä. Helsingillä on erinomaiset valmiudet tehtävien hoitamiseen niin käytettävissä olevien atk-järjestelmien, sähköisen arkistoinnin kuin muunkin resurssoinnin suhteen. Viranomaistehtävien keskittäminen Helsinkiin on teknisesti varsin joustavasti toteutettavissa. Myös asumisoikeuden jonojärjestelmän laajentaminen yhteiseksi koko Helsingin seudulle on

työn alla. Tämä asia edellyttää kuitenkin asumisoikeuslain muuttamista ja on siten pitkäkestoisempi.

Selvityshenkilön esitys 7:

Aloitetaan neuvottelut energia- ja korjausavustusasioiden viranomaistehtävien keskittämisestä kahteen eri kuntaan KUUMA-alueella.

Neuvotteluja ei ole aloitettu. Pahimmat energiakriisit maassamme ajoittuvat vuosille 1973 ja 1979. Jossain niiden jälkimainingeissa 1980-luvun alussa syntyi energia-avustusjärjestelmä, jossa kunta toimii valtionapuviranomaisena. Kuntiin perustettiin energianeuvojan vakansseja. Järjestelmä on jäänyt elämään ja laajentunut korjaus- ja energia-avustusten valtionapujen välitystoiminnaksi kuntien kautta.

Nykyisin kritiikkiä herättää avustusten kohdentuminen pääasiassa hyvin toimeen tulevien ihmisten asumiseen. Tarveharkintaperusteisissa avustuksissa tulorajat ovat niin alhaiset, että vain harva vanhus esimerkiksi avustusta saa. Vuosittain määrärahat ko. tarkoituksiin vaihtelevat kovastikin. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa on odotettavissa että määrärahat supistuvat entisestään.

Ympäristöministeriö teetti raportin 25/2008 "Asumisen korjaus- ja energia-avustusjärjestelmän toimivuus ja kehittäminen". Raportissa arvioitiin asumisen korjaus- ja energia-avustusjärjestelmän toimivuutta sekä tehtiin johtopäätöksiä ja ehdotuksia siitä, miten järjestelmän toimivuutta voitaisiin parantaa. Raportissa esitettiin seitsemän ehdotusta järjestelmän kehittämiseksi, koska ne nykyisellään koetaan monimutkaiseksi, vaikeasti hahmotettavaksi, hallinnollisesti raskaaksi ja vuosittain määrärahojen vaihdellaessa poukkoilevaksi. Pirstaleista järjestelmää ei ole lähdetty kehittämään ehdotusten mukaisesti.

Hankkeen tiimoilta syntyi muutosehdotuksia. KUUMA-asuntoryhmän mukaan korjaus- ja energia-avustusjärjestelmää pitäisi selkeyttää ja keskittää avustusten myöntäminen kokonaisuudessaan valtiolle. Valtio myöntää nykyisin näistä avustuksista sekä hissiavustukset että terveyshaitta-avustukset. Määrärahat muuhun tarkoitukseen ovat hupenneet. Kuntien toiminta valtionapuviranomaisena tulisi lopettaa kokonaan.

Kunnat voivat tehdä asiassa jatkossa yhteistyötä valtion kanssa siten, että kunnat myyvät valtiolle sen tarvitsemat rakennusvalvonnan palvelut.

Lisätietoja: suunnittelupäällikkö Kirsti Ruislehto, [@jarvenpaa.fi](mailto:kirsti.ruoslehto)

Maakunnan tietovarannot

Vuokra-asuntotuotannon turvaaminen KUUMA-seudulla (hanke 7004)	
Kustannusarvio	50 000 euroa
josta kuntarahaa	5 000 euroa (KUUMA-kunnat)
maakunnan kehittämisrahaa	25 000 euroa
muu julkinen	20 000 euroa
Menot yhteensä	1 537 euroa
Hanke päättyi 31.12.2013. Käyttämättä jäävä osuus 3463 euroa siirtyy vuodelle 2014.	
Toimintaan osallistuivat kaikki KUUMA-kunnat.	

Tavoitteena oli ensivaiheessa koota erityisesti strategisen maankäytön suunnittelun ml. valtion ja Helsingin seudun MAL-aiesopimuksen seurannan edellyttämää, seututasoista tietopohjaa yhteistyössä seudun tiedon- ja palveluntuottajien kanssa.

KUUMA komissio hyväksyi 20.12.2012 yhteistoimintasopimuksen "maakunnan tietovarannot"- hankkeesta. Sopimuksen mukaan hankkeen tavoitteena on koota erityisesti strategisen maankäytön suunnittelun ml. valtion ja Helsingin seudun MAL- aiesopimuksen seurannan edellyttämää, seututasoista tietopohjaa yhteistyössä seudun tiedon- ja palveluntuottajien kanssa. Hankkeessa tutkitaan myös kuntien tarpeet paikkatietopohjaisten tietovarantojen hyödyntämisen osalta. Tavoitteena on löytää Uudenmaan kunnille ja ensi vaiheessa erityisesti KUUMA -seudun kunnille tarkoituksenmukainen tapa koota ja välittää valtakunnallisesti, maakunnassa, seudulla ja kunnissa tarvittavaa, suunnittelua palvelevaa paikkatietopohjaista tietoa.

Seurantajärjestelmän rakentaminen käynnistettiin 2012 kaksivaiheisella, Uudenmaan liiton vetämällä hankkeella, jolle myönnettiin maakunnan kehittämisrahaa. Valmistelussa on hyödynnetty aiempaa KUUMA-paikkatietopurkin kehittämistä.

Ensimmäisessä vaiheessa Uudenmaan liitto on yhteistyössä KUUMA-kuntien kanssa määritellyt palvelulle tavoitteet sekä halutut toiminnallisuudet ja sisällöt. Uudenmaan liiton selvitys "maakunnan tietovarannot" valmistui v. 2013 lopulla, mutta lopullista versiota ei ole vielä esitelty KUUMA-kunnille. Ensimmäiseen vaiheeseen kuuluneet palvelun (lisenssit, palvelimet) kilpailutus, toimittajan valinta ja sopimukset KUUMA-kuntien kanssa eivät toteutuneet vuoden aikana. Vaiheen toteutukseen myönnettyä maakunnan kehittämisrahaa jäi käyttämättä ja liitto on esittänyt sille jatkoa siten, että "hankkeen jäljellä oleva raha suunnataan asiantuntijapalveluihin".

Jatkohakemusta perustelujen mukaisesti "MAL- aiesopimuksen seurannan toteuttamiseksi on tarve toteuttaa kuntien rekisterijärjestelmiin poimintasovellukset, joilla saadaan asumisen

tietojen keruuta kehitettyä. Lisäksi selvitetään miten Uudenmaan liiton karttapalvelua voitaisiin kehittää tietojen keruun tehostamiseksi. Selvitetään lisäksi linkitykset ympäristöhallinnon Katse - rekisteriin ja sen kehittämiseen. Katse – rekisteriin ei tällä hetkellä tallenneta geometriatietoa ja tätä olisi syytä kehittää. Tätä kautta voitaisiin osaltaan toteuttaa SADe- ohjelman ajatusta yhteen toimivista sähköisistä palvelukokonaisuuksista. Tavoitteena on MAL- aiesopimuksen KUUMA kuntia koskevien seurantatietojen tehokkaampi, nopeampi ja virheettömämpi kokoaminen, käsittely ja tiedonkulku.”

Maakunnan kehittämisrahan jatkohakemus on kuitenkin hylätty, koska kyseessä katsottiin olevan uusi hanke. Liitto pohtii nyt hankkeen jatkoa. Hankkeen toisessa vaiheessa (2014-2016) oli tavoitteena muodostaa palvelu, jossa maakunnalliset aineistot olisi jaettavissa yhden "luukun" kautta.

Pitkällä tähtäimellä tavoitteena on se, että paikkatiedot ovat laajasti erilaisten toimijoiden saatavissa. Tämä osaltaan edistää seudun kilpailukykyä.

KUUMA- elimet eivät ole tehneet paikkatietohankkeessa päätöksiä v. 2013 aikana.

Hanke päättyi 31.12.2013

Lisätietoja: controller Kirsi Rinne, kirsi.rinne (@) kerava.fi

Julkisten kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen

Julkisten kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen -hanke (7005)	
Kustannusarvio	60 000 euroa
josta kuntarahaa	30 000 euroa
maakunnan kehittämisrahaa	30 000 euroa
Menot yhteensä	29 662 euroa
Käyttäjältä jäänyt kuntarahoitus	338 euroa
Toimintaan osallistuivat kaikki KUUMA-kunnat.	

Huhtikuussa käynnistyi kaksivuotinen Julkisten kiinteistöjen energiatehokkuus-hanke, jonka tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä ja saavuttaa taloudellisia säästöjä parantamalla energia- ja materiaalitehokkuutta kunnan omistamissa kiinteistöissä. Kaikki KUUMA-kunnat ovat hankkeessa mukana. Hanke sai maakunnan kehittämisrahoitusta 50 % hankekustannuksista.

Kunnista on hankkeessa mukana 22 pilottikiinteistöä ja 80 ekotukikoulutettavaa henkilöä. Ekotukihenkilöitä valmennetaan edistämään omalla toiminnalla ja työtovereiden ohjauksella työpaikan energia- ja materiaalitehokkuutta. Pilottikiinteistöissä seurataan energian ja kopiopaperin kulutusta ja kulutuskustannuksia sekä syntyvien jätteiden määriä ja jätehuoltokustannuksia. Energiankulutuksen ja -kulutuskustannusten osalta tavoitellaan 8 % säästöjä vuoteen 2016.

Vuoden aikana järjestimme ekotukikoulutettaville neljä koulutuspäivää ja tutustumiskäynnin Viikin ympäristötaloon, joka on Suomen energiatehokkain toimistorakennus. Lisäksi teimme 16 tutustumis- ja konsultointikäyntiä koulutettavien toimipisteisiin. Kunnille järjestettiin kolme toiminnan käynnistämisen suunnittelukokousta ja koulutettaville tehtiin alkukartoitus- ja kehittämiskysely

Lisätietoja: ympäristöpäällikkö Tapio Reijonen, tapio.reijonen (@) tuusula.fi

5.3 KUUMA työryhmät

Kilpailukyky-johtoryhmä

Ryhmä kokoontui kuusi kertaa vuoden aikana. Vuoden tärkeimpiä toimenpiteitä olivat mm.

- teknologia- ja elintarviketeollisuuden kehittämiseen liittyvä edunvalvonta: Helsingin seudunkilpailukykystrategia, kasvusopimusehdotus valtiolle sekä INKA-ohjelmaehdotus
- julkisten rakennusten energiatehokkuuden parantamishankkeen käynnistäminen

Metropolialueen kilpailukykystrategia

Strategiaa valmisteltiin Helsingin seudun 14 kunnan yhteistyönä. Kilpailukykystrategian tavoitteena ja missiona on kansainvälisesti kilpailukykyinen innovatiivisen liiketoiminnan ja hyvinvoinnin metropolialue. Strategiatyön lähtökohtina olivat yritystoiminnan kasvu sekä asukkaiden hyvinvoinnista huolehtiminen. Tavoitteena on kehittää metropolialuetta kokonaisuutena ja kuntien yhteistyönä.

Metropolialueen kilpailukykystrategia toimii perustana valtion ja metropolialueen kaupunkien yhteistyölle alueen kilpailukykyyn kehittämiseksi. Yhteistyön välineitä ovat metropolialuetta koskevat hallitusohjelmavoitteet, metropolialueen ja valtion välille solmittava kasvusopimus sekä vuonna 2014 käynnistytävä Innovatiiviset kaupungit -ohjelma (INKA).

KUUMA- johtokunta hyväksyi strategian kokouksessaan 16.1.2013 ja esitti KUUMA-kunnille, että ne hyväksyisivät metropolialueen kilpailukykystrategian kunkin kunnan oman strategiatyön pohjaksi.

INKA - Innovatiiviset kaupungit ohjelma

KUUMA-kilpailukykyjohtoryhmä valmisteli hakemusta INKA-ohjelmaan, joka tarkoituksena on vauhdittaa suuria, kansainvälistä kilpailukykyä ja uutta liiketoimintaa luovia hankkeita

kaupunkien ja valtion yhteistyöllä. Työ- ja elinkeinoministeriö valitsi seuraavat teemat vuonna 2014 alkavaan ohjelmaan:

- tulevaisuuden terveys (vetovastuullisena kaupunkina (Oulu)
- biotalous (Joensuu)
- kestävät energiaratkaisut (Vaasa)
- älykäs kaupunki ja uudistuva teollisuus (Tampere)
- kyberturvallisuus (Jyväskylä).

Tämän jälkeen KUUMA-seutu toimitti TEM:n pyynnöstä INKA-kumppanuushakemuksensa ministeriöön, mutta KUUMA-seutu ei saanut neuvotteluista huolimatta yhteistyökumppaneita teknologiateollisuuden pk-yritysten kilpailukyyn kehittämiseen eikä elintarviketeollisuuden ja ruokahuollon kehittämiseen. Hankkeille on haettava muuta ulkopuolista rahoitusta.

Kasvusopimus

Kilpailukyky-johtoryhmä valmisteli ja osallistui kasvusopimusneuvotteluihin, jotka lopulta saatiin päätökseen ja sopimus allekirjoitettiin joulukuussa 2013.

Julkisten rakennusten energiatehokkuuden parantamishanke

Julkisten kiinteistöjen ekotehokkuuden parantamiseksi päätettiin kouluttaa kuntiin noin sadan ekotukihenkilön verkosto. Tarkoituksena on luoda ekotukihenkilöverkosto neuvomaan ja opastamaan oman työpaikan jäte- ja energiatehokkuusasioissa. Ekotukihenkilö toimii työpaikan ympäristöasioiden yhteistyötahona kunnan ympäristöjohtamisessa. Kaksivuotisessa hankkeessa on mukana Keski-Uudenmaan ympäristökeskus ja HSY.

Uusimaa ohjelma

Kilpailukykyjohtoryhmä käsitteli kokouksissaan Uusimaa-ohjelman luonnosta. Ohjelmaa käsiteltiin hyvässä yhteistyössä kuntien kanssa ja KUUMA-kuntien yhteiset painopisteet otettiin valmistelussa hyvin huomioon. Kilpailukykyjohtoryhmä esitti komissiolle hyväksyttäväksi KUUMA-seudun lausunnon, jota kunnat pystyivät käyttämään pohjana omille lausunnoilleen.

Teräsrakenteet ja CE-merkintä -projekti

Projektin tavoitteena oli tuottaa keskeiset menetelmät ja työkalut rakennustuoteteollisuuden teräsrakenteita valmistaville konepajoille niiden hakiessa CE-sertifiointia. CE-merkintä on pakollinen 1.7.2014 alkaen ja se koskee Suomessa noin 4000 metallialan yritystä. Hankkeen toteuttivat Ramse Oy ja Teknologiateollisuus ry:n. Kunnista olivat mukana Järvenpää, Kerava, Nurmijärvi ja Tuusula.

HHT-hanke (Helsinki-Hämeenlinna-Tampere vyöhykkeen kehittäminen)

Kiky-johtoryhmä käsitteli asiaa muutamassa kokouksessa, joiden perusteella päätettiin, ettei hankkeeseen lähdetä mukaan.

Pk54Plus - Yli 54-vuotiaat pk-yrityksissä ja pk-yrittäjinä

Hanke pyrkii vastaamaan teknologiateollisuuden pk-yritysten ikääntyvän henkilöstön aiheuttamiin rakenteellisiin haasteisiin kuten liian aikaisen eläköitymisen ehkäisemiseen, ikääntyvien yrittäjien sukupolven vaihdoksen/yrityksen myynnin tukemiseen sekä ikääntyvien yrittäjyyden mahdollistamiseen.

Pk54Plus -hankkeen päätavoite on hakea em. haasteiden ratkaisuun käytännönläheisiä menetelmiä, joita toteutetaan kohdealueena olevan Uudenmaan teknologiateollisuuden pk-yrityksissä.

Lisätietoja: kehitysjohtaja Pekka Kauranen, pekka.kauranen (@) kerava.fi

Kaavoittajat- ryhmä

Kaavoittajaryhmän rooli on painottunut kuntarakenneselvityksen vaatimusten mukaan. Pääosa ryhmän jäsenistä on työskennellyt Keski-Uudenmaan kaupunki -selvityksen MALY-työryhmässä. Toinen painopistealue on ollut Helsingin seudun yhteistyössä Kuuma-seudun edunvalvonta. Helsingin seudun yhteistyössä on keskitytty MAL-aiesopimuksen seurantaan ja Helsingin seudun maankäytönsuunnitelman ja asuntopoliittisen ohjelman valmisteluun tiiviissä yhteistyössä Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelun kanssa. Lisäksi on käynnistynyt Uudenmaan liiton 4. vaihemaakuntakaavan valmistelu.

Lisätietoja: maankäyttöpäällikkö Merja Vikman-Kanerva, merja.vikman-kanerva (@) kerava.fi

Liikenneryhmä

Liikenneryhmän tärkeimmät toiminnan painopisteet olivat osallistuminen HLJ 2015 -suunnitelman valmisteluun, KUUMA-edunvalvonta ja seuranta.

KUUMA-seudun liikenneasioihin liittyvä edunvalvontaa on toteutettu vuonna 2013 pääasiassa HSL:n koordinoimien Helsingin seudun yhteistyö- ja seurantaryhmien kautta. KUUMA-liikenneryhmän edustus eri ryhmissä on kirjattu erilliseen liitteeseen.

HLJ 2015 -suunnitelman valmistelu

HLJ 2015 -suunnitelman valmistelu on käynnistynyt syksyllä 2012 ja jatkunut vuoden 2013 aikana HLJ-toimikunnan ohjaamana. HLJ 2015 valmistellaan rinnakkain Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) yhteistyön sekä seudun yhteisen maankäyttösuunnitelman (MASU) ja tähän sisältyvän asuntopoliittisen ohjelman valmistelun kanssa. Kokonaisuudet ovat voimakkaassa vuorovaikutussuhteessa keskenään. HLJ 2015 ja MASU toimivat pohjana MAL-aiesopimukselle vuosille 2016 - 2019. Aikaisempi suunnitelma HLJ 2011 toimii merkittävänä lähtökohtana, johon HLJ 2015:ssa pyritään hakemaan lisätehoa, strategisuutta ja vaikuttavuutta. Johanna Vilkuna ja Riikka Aaltonen HSL:n

liikennejärjestelmäosastolta ovat olleet esittelemässä HLJ 2015 -valmistelua ja KUHA-kokonaisuutta liikenneryhmän kokouksessa keväällä 2013.

Syksyyn 2013 mennessä on valmistunut HSL:n organisoimina useita eri aihealueita käsitteleviä taustaselvityksiä, joita hyödynnetään HLJ 2015:n valmistelussa. Näitä ovat olleet muun muassa:

Liikkumistutkimus 2012 (HEHA)

Helsingin seudulla on toteutettu syksyllä 2012 tutkimus asukkaiden päivittäisestä liikkumisesta. Otos on ollut 14 220 seudulla asuvaa, joista 5177 on vastannut kyselyyn (36 %). Kysymykset ovat koskeneet muun muassa matkan sujumista ja henkilöauton tarvetta kyseisellä matkalla. Aineistolla päivitetään liikenne-ennustemalleja, joiden avulla laadittuja vaikutusarvioita hyödynnetään HLJ 2015 -valmistelussa.

Saavutettavuustarkastelut (SAVU)

Saavutettavuustarkasteluissa Helsingin seutu on jaettu 250 x 250 metrin ruutuihin ja kunkin ruudun seudullista saavutettavuutta on tarkasteltu yhtenäisin kriteerein. Painopiste on ollut erityisesti kestävässä liikkumisessa eli kävelyssä, pyöräilyssä ja joukkoliikenteessä.

HLJ 2015 -nykytilaselvitys (NYTTI)

Nykytilatarkastelussa analysoinnin kohteina ovat olleet liikennejärjestelmän tila ja toimintaympäristö. Lisäksi selvityksessä on tarkasteltu HLJ 2011 kehittämissuunnitelman toteutumista.

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ) 2015 tulevaisuus- ja rahoitustarkastelut (TUURI)

Tarkasteluissa on luotu liikennejärjestelmän toimintaympäristön tulevaisuuden skenaariot ja laadittu näihin liittyvät liikennejärjestelmän rahoitustasotarkastelut. Selvityksen perustana on ollut HLJ 2011:n tulevaisuustarkastelu, jota on päivitetty ja ohjelmoitu palvelemaan HLJ 2015:n valmistelua.

Pohjoismainen selvitys (POLISE)

Selvityksen tavoitteena on ollut tuottaa päätelmiä ja suosituksia Helsingin seudun liikennejärjestelmän kehittämisen tueksi hyödyntämällä viiden pohjoismaisen kaupunkiseudun kokemuksia.

MASU:n ja HLJ:n yhteistyönä on pidetty luottamushenkilöseminaari Aulangolla 5. - 6.9.2013. Seminaarissa pidetyssä työpajassa on kartoitettu Helsingin seudun kuntien luottamusmiesten näkemyksiä suunnitelmien lähtökohdiksi.

Vaikutusten arviointi (SOVA) on olennainen osa HLJ 2015 -valmisteluprosessia ja kehittämissuunnitelman laadintaa. SOVA-arviointiohjelman valmistelu on käynnistynyt toukokuussa 2013. HLJ-toimikunnan jäsentahot ja maankäyttösuunnitelman valmistelusta vastaavat tahot ovat nimenneet edustajat HLJ 2015 vaikutusten arvioinnin käytännön valmistelua ohjaavaan SOVA-työryhmään syksyllä 2013. KUUMA-seudun edustajiksi on valittu liikennesuunnittelija Helenius ja Järvenpään kaupunginarkkitehti Ilkka Holmila.

HLJ 2015 -strategiaselvityksen työryhmä (STRASU)

KUUMA-seudun näkökulmasta merkittävä HLJ 2015:n osakokonaisuus on keväällä 2013 käynnistynyt HLJ-strategiaselvitys (STRASU), jonka on tarkoitus valmistua maaliskuussa 2014. Työtä ohjaa HLJ-toimikunta ja sen alaisuudessa toimiva STRASU-työryhmä, jossa myös KUUMA-liikenneryhmä on edustettuna. Strategiaselvityksessä linjataan kriteerit HLJ 2015 -toimenpiteiden ja -hankkeiden valinnalle ja rakennetaan liikennejärjestelmän kehittämisstrategian alustava runko sekä tähän liittyvät osastrategiat, joita ovat:

- ajoneuvo- ja tavaraliikenteen strategia
- joukkoliikennestrategia
- liikkumisen palvelujen ja ohjauksen strategia
- kävelyn ja pyöräilyn strategia

STRASU laaditaan Helsingin seudun maankäytön suunnitelman (MASU) rinnalla ja kiinteässä yhteistyössä vaikutusten arvioinnin (SOVA) kanssa. Työryhmä on kokoontunut vuoden 2013 aikana kolme kertaa ja työn pääpaino on ollut erilaisten työkalujen, mallien ja verkkojen valmistelussa sekä HLJ-perusstrategian työstämisessä.

HLJ- ja STRASU-työn edistymistä on seurattu KUUMA-liikenneryhmässä vuoden 2013 aikana. Syksyllä 2013 ryhmässä on pohdittu ja keskusteltu KUUMA-edunvalvontaa vaativista asiakokonaisuuksista HLJ 2015 -valmistelussa. Liikennesuunnittelija Helenius on laatinut HLJ 2015 -valmistelusta ja liikenneryhmässä pohdituista edunvalvonnan kipupisteistä tilannekatsauksen, joka on esitelty KUUMA-komissiolle ja -johtokunnalle joulukuussa 2013.

KUHA-työryhmä

Metropolialueen liikenneinfrastruktuurin pienten kustannustehokkaiden hankkeiden (KUHA) kokonaisuuden työstäminen ja toteuttaminen ovat jatkuneet HLJ 2015 -valmistelun rinnalla. KUHA-työryhmä on kokoontunut vuoden 2013 aikana neljä kertaa. Ryhmässä on muun muassa pidetty työpaja monivuotisessa KUHA-prosessissa saaduista opeista ja kokemuksista. Nämä tukevat osaltaan HLJ 2015:n, seuraavan MAL-aiesopimuksen ja liikennepoliittisen selonteon valmistelua. Ryhmän työstämä, ajan tasalle saatettu KUHA-toteuttamisohjelmaehdotus vuosille 2014 - 2015 on valmistunut marraskuussa 2013. KUUMA-liikenneryhmä on seurannut ehdotuksen valmistelua ja osallistunut hankelistan päivittämiseen.

Keväällä 2012 on ohjelmoitu yhteensä 29 MAL-hanketta, joista seurannan mukaan seitsemän on viivästynyt. Viivästyneet hankkeet on poistettu vuosien 2014 - 2015 tarkistetusta MAL-hankeohjelmasta. Poistettujen hankkeiden tilalle on nostettu kuusi hanketta, jotka ovat toteutettavissa vuosina 2014 - 2015. Tarkistetussa MAL-hankkeiden ohjelmassa vuosille 2014 - 2015 on yhteensä 28 hanketta.

Vuosille 2014–15 ohjelmoidut MAL-hankkeet ovat seurannan mukaan pääosin edelleen 30,0 M€ rahoituskehyyksen sisällä. Kuntien yhteenlaskettu rahoitusosuus on 15,9 M€ ja valtion 13,9 M€. Myös 50/50-tasajako pääkaupunkiseudun ja KUUMA-seudun välillä on toteutunut

melko hyvin. Valtion rahoituksesta pääkaupunkiseudulle osoitetaan 7,2 M€ ja KUUMA-kuntiin 6,7 M€. Hankkeiden jakautumista tarkasteltaessa pk-seudun hankkeiden yhteenlaskettu kustannusarvio on 17,8 M€ ja KUUMA-kuntien 12,1 M€.

Jalankulun ja pyöräilyn seurantaryhmä (KÄPSE)

KÄPSE-ryhmä on kokoontunut vuonna 2013 kaksi kertaa. Ryhmän toiminnan pääpaino on ollut muun muassa Helsingin seudun pääpyöräilyverkon ja pyöräilyn laatukäytävien määrittelytyön (PÄÄVE) edistämässä ja HLJ 2015 kävelyn ja pyöräilyn osastrategian valmistelun tukemisessa. Lisäksi ryhmässä on käsitelty HSL:n syksyllä 2013 toteuttamaa Helsingin seudun pyöräilyliikennesääntöihin Euroopassa ja Suomessa sekä saatu tietoa uudistuvasta jalankulku- ja pyöräiteiden suunnitteluohjeesta. KÄPSE-ryhmässä on myös kartoitettu kävelyn ja pyöräilyn vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia (SWOT) työpajatyöskentelyn muodossa.

Liikenneturvallisuuden seurantaryhmä (LIITU)

LIITU-ryhmällä on ollut kaksi kokousta vuoden 2013 aikana. Jälkimmäinen kokous on toteutettu syksyllä yhteistilaisuutena liikkumisen ohjauksen ja liikenteen hallinnan yhteistyöryhmän (LOHA) kanssa. LIITU - LOHA -yhteiskokouksessa on pohdittu, millaisilla toimenpiteillä liikennejärjestelmän turvallisuutta ja kestävyyttä tulisi edistää nyt ja tulevaisuudessa ja miten näkökulmat voitaisiin ottaa huomioon HLJ 2015 -valmistelussa. Lisäksi kokouksessa on tutustuttu ELY-keskuksen laatimaan, kuntapäätäjille suunnattuun liikenneturvallisuuden tietopakettiin. LIITU-ryhmä on kokoontunut myös liikenneviraston laatiman Mopon paikka liikennejärjestelmässä -ohjeen esittelytilaisuuteen tammikuussa 2013.

LIITU-ryhmän keskeisimpänä tehtävänä vuonna 2013 on ollut Helsingin seudun liikenneturvallisuusstrategian (LIITU) toteuttamisen edistäminen. LIITU-ryhmän sopimia kärkitoimenpiteitä ovat olleet kaava-auditointien ohjeistusta ja auditointia tukevien työkalujen kehittäminen, seudun eri toimintaympäristöjen hyvien suojatiekäytäntöjen ja toteutusperiaatteiden koostaminen yhteenvedoksi sekä seudullisesta periaatteesta sopiminen mopon paikkaan liittyen.

Liikennelaskentojen koordinoitiryhmä (LIKO)

LIKO-ryhmän päätehtävänä on ollut liikennelaskentoihin liittyvien asioiden ja liikennemäärien kehittymisen seuraaminen Helsingin seudulla. Liityntäpysäköintilaskentojen toimintatapaehdotus on päivitetty keväällä 2013, ja kunnat ovat toteuttaneet syksyn 2013 laskennat päivitetyn ohjeen mukaisesti. LIKO-ryhmällä on ollut vuoden aikana kaksi varsinaista kokousta. Näiden lisäksi tammikuussa 2013 on järjestetty pyöräilyyn keskittynyt työpaja, jossa on selvitetty tarvetta, toteutusmahdollisuuksia ja tavoitteita seudullisille pyöräilylaskennoille. Lisäksi huhtikuussa ja joulukuussa kokoontuneessa pyöräilyn pienryhmässä on kartoitettu tavoitteita uusien seudullisten pyörälaskentapisteen sijoittamiselle, pohdittu pyörälaskentojen käynnistämistä kehyskunnissa ja mietitty kesän 2013 pyöräilylaskentojen tulosten sijoittamista kartalle.

Liityntäpysäköinnin seurantaryhmä (LIIPY)

LIIPY-ryhmä on kokoontunut kaksi kertaa vuoden 2013 aikana. Jälkimmäinen kokous on toteutettu osittain KUHA - LIIPY -yhteistilaisuutena, jossa on tarkasteltu KUHA-liityntäpysäköintikohteita työpajatyöskentelyn muodossa. LIIPY-ryhmän tärkeimpänä tehtävänä vuonna 2013 on ollut Helsingin seudun liityntäpysäköintistrategian tavoitteiden edistäminen ja seuranta, joka kytkeytyy tiiviisti muuhun HLJ- ja MAL-seurantaan. Kokouksissa on myös muun muassa tarkasteltu LIIPY-tietokantatyön etenemistä ja luotu katsaus syksyn liityntäpysäköintilaskentoihin, joiden tarkempi seuranta kuuluu LIKO-ryhmälle.

Joukkoliikennestrategiatyöryhmä (JOSTRA)

JOSTRA-ryhmä ei ole kokoontunut vuoden 2013 aikana. HSL:n mukaan ryhmän rooli on ollut toistaiseksi mietinnässä. Mikäli ryhmä tullaan aktivoimaan vuonna 2014, se tulee toimimaan HLJ-toimikunnan alaisena.

Liikkumisen ohjauksen ja liikenteen hallinnan yhteistyöryhmä (LOHA)

LOHA-ryhmä on kokoontunut kerran vuonna 2013 LIITU-ryhmän kanssa järjestetyn yhteiskokouksen muodossa. Kokouksen tavoitteena on ollut esitellä molemmille yhteistyöryhmille HLJ 2015 -valmistelun tilannetta ja koota näkemyksiä liikenneturvallisuuden sekä liikkumisen ohjauksen ja liikenteen hallinnan tarpeista suunnitelmaan. LOHA-ryhmän toiminta HLJ 2015 -valmistelun aikana ei ole erityisen aktiivista, vaan ryhmää on tarkoitettu kutsua koolle tarpeen mukaan, käytettäväksi aihepiirien asiantuntijoina strategian valmistelussa.

Yhteiskäyttöautoprojekti (YKA)

Työryhmä on kokoontunut kaksi kertaa. Kokouksissa on käsitelty muun muassa hankkeen raportointia ja tiedottamista, Helsingin kaupungin pysäköintipolitiikan vaikutuksia yhteiskäyttöautoiluun ja tilannekatsausta alan toimintaan. Lisäksi ryhmässä on päivitetty SWOT-analyysejä yhteiskäytön eri muodoista, tarkasteltu virastojen ja yhteisöjen autojen yhteiskäytön tilannekehitystä ja keskusteltu yhteiskäyttöön liittyvästä problematiikasta, kuten vakuutuskyseleistä. Projekti on päättynyt YKA-loppuraportin valmistuttua syksyllä 2013.

Liikennemallien ja -ennusteiden ylläpitöryhmä (MYLLÄ)

MYLLÄ-ryhmällä on ollut kaksi kokousta vuoden 2013 aikana ja työskentely on painottunut ajankohtaisten liikennetutkimusten seurantaan. Lisäksi ryhmässä on tarkasteltu mallinnuksen kehittymistä muun muassa henkilöliikenteen mallien parametrien päivittämisen osalta. Syksyllä MYLLÄ-ryhmässä on käsitelty HSL:n liikennetutkimukset ja -ennusteet -ryhmän (TER) tutkimussuunnitelmaa ja tähän sisältyviä ennen - jälkeen - tutkimuksia. Lisäksi ryhmässä on käyty läpi liikkumistutkimuksia 2012 - 2013, tavaraliikennetutkimuksia 2012 - 2013, HLJ-barometria, liikenneverkkojen kuvauksia ja kysyntämallien päivityksiä. Ryhmä on myös tiedustellut seudun kuntien näkemyksiä liikenne-ennustemallien jatkokehitystarpeista sekä näkökulmia Kehäradan ennen - jälkeen - tutkimusten suunnittelua varten. Esitettyjä aiheita on pohdittu KUUMA-liikenneryhmässä, ja tuloksina syntyneet näkökulmat on kommunikoitu MYLLÄ-ryhmälle.

MASU-koordinointiryhmän täydentäminen

MASU-koordinointiryhmä koordinoi Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman valmistelua ja yhteyttä HLJ-valmisteluun. MASU-koordinointiryhmässä on kaavoittajia Helsingistä, Espoosta, Vantaalta ja KUUMA-kaavoittajaryhmästä. Lisäksi ryhmässä on edustajat Helsingin seudun asuntoryhmästä, KUUMA-asuntoryhmästä, HSL:stä, HSY:stä ja Uudenmaan liitosta. Keväällä 2013 ryhmää on täydennetty KUUMA-liikenneryhmän edustajalla. Kesään 2013 asti edustajana on toiminut asemavaltuutuksen perusteella liikenneryhmän puheenjohtaja Jari Sillfors ja syyskuusta 2013 alkaen KUUMA-liikennesuunnittelija Helenius.

HLJ-toimikunnan kokoonpanon täydentäminen

KUUMA-komissio on päättänyt kokouksessaan 13.9.2013 esittää HSL:lle HLJ-toimikunnan täydentämistä. Esityksen mukaan KUUMA-liikennesuunnittelija Helenius nimetään KUUMA-liikenneryhmän vuoden 2013 puheenjohtajan varajäseneksi vuoden 2013 loppuun asti. Vuoden 2014 alusta Helenius nimetään HLJ-toimikunnan asiantuntijajäseneksi ja KUUMA-liikenneryhmän vuoden 2014 puheenjohtaja nimetään hänen varajäsenekseen.

MAL-aiesopimuksen seuranta

Liikenneryhmässä on seurattu Helsingin seudun MAL-aiesopimuksen toteutumista KUUMA:n MAL-seurantaryhmän kautta. KUUMA-liikenneryhmän edustajina ryhmässä toimivat Kimmo Kiuru Hyvinkäältä ja syksystä 2013 alkaen myös KUUMA-liikennesuunnittelija Helenius.

Joukkoliikenneasiat

Syksyllä 2013 liikenneryhmän kokouksissa on käsitelty HSL:n keväällä 2013 lähettämää lausuntopyyntöä lippujen hinnoitteluperiaatteista ja hintasuhteista uudessa kaarimallissa. Lausuntopyynnön taustalla on valmistunut HSL:n selvitys "Joukkoliikenteen hinnoittelun vaihtoehtoja Helsingin seudulla". Liikenneryhmässä on pohdittu vyöhykekaarten ja lippulajien välisiä hintasuhteita, lasten, nuorten ja ikäihmisten lippuja sekä mietitty kannanottoa, voidaanko muiden alennus- ja vapaalippuihin sekä ilman lippua matkustamaan oikeutettujen ryhmien joukkoliikennematkojen tukeminen siirtää kuntien ostopalveluiksi. Liikennesuunnittelija Helenius on laatinut KUUMA-seudun yhteisen lausuntoehdotuksen ryhmän näkemysten pohjalta. Lisäksi KUUMA-kunnat ovat antaneet myös omat lausuntonsa.

Uudenmaan ELY-keskus on järjestänyt syksyllä 2013 tiedotustilaisuuden ajankohtaisista joukkoliikenneasioista. Tilaisuudessa on esitelty joukkoliikenteen järjestämiseen liittyviä hankintamenettelyjä ja sopimustyypppejä, kuten ELY - kunta -sopimusta. KUUMA-liikenneryhmän jäseniä on osallistunut tilaisuuteen.

Liikenneasiat KUUMA-seudulla

Liikenneryhmän kokouksissa on vuoden 2013 aikana tarkasteltu KUUMA-kuntien liikenneturvallisuussuunnitelmien tilannetta ja keskusteltu ajankohtaisista liityntäpysäköintiasioista. Liikenneryhmän projektikorttien osalta on sovittu, että kussakin yhteistyö- ja seurantaryhmässä toimiva liikenneryhmän jäsen vastaa korttien päivittämisestä. Lisäksi kokouksissa on perehdytty muun muassa MASU-valmisteluun, Keravan kaupunkivisioon, Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan valmisteluun ja KUUMA-kuntien liikenneorganisaatioiden rakenteeseen.

Syksyllä 2013 liikenneryhmässä on selvitetty kunnallisen pysäköinninvalvonnan nykytilannetta KUUMA-seudulla ja kerätty kuntien näkemyksiä mahdollisesta valvontayhteistyöstä. Selvityksen mukaan useimmissa KUUMA-kunnissa on toteutettu keskusta-alueiden pysäköintipaikkojen inventointi syksyyn 2013 mennessä joko kokonaan tai osittain. Lisäksi inventoiduista pysäköintialueista on myös laadittu karttoja useassa kunnassa. Pysäköintivalvonnan kuntayhteistyö ei ole kuitenkaan käytännössä edennyt vuonna 2013 ja valvonnan tilanne on säilynyt pitkälti ennallaan vuoteen 2012 verrattuna. Kiinnostus valvontayhteistyötä kohtaan on jäänyt koko KUUMA-seudulla sangen vähäiseksi, eivätkä kuntien välillä käydyt keskustelut ole toistaiseksi johtaneet konkreettisiin jatkotoimenpiteisiin. Selvityksestä on laadittu erillinen raportti.

KUUMA-seutu liikelaitos ja Uudenmaan ELY-keskus ovat järjestäneet lokakuussa 2013 yhteisen seminaarin, jossa on käsitelty muun muassa KUUMA-seudun liikenteellisiä pullonkauloja erityisesti elinkeinoelämän näkökulmasta. Seminaaria varten liikenneryhmä on pohtinut ja kartoittanut KUUMA-seudun liikenteellisiä ongelmia ja kehitystarpeita.

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt KUUMA-kunnilta lausuntoa tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta vuosille 2014 - 2017. Liikenneryhmän elokuun kokouksessa on pohdittu suunnitelman tavoitteita, toimenpiteitä ja vaikutuksia. Lausuntoja varten liikennesuunnittelija Helenius on laatinut KUUMA-kunnille yhteisen lausuntopohjan.

Valtiovarainministeriö on marraskuussa 2011 asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on määrittää kuntien tehtävät ja niihin liittyvät uudistustarpeet sekä arvioida mahdollisuudet vähentää kuntien velvoitteita (nk. normitalkoot). Normitalkoisiin liittyen KUUMA-komissio on 13.9.2013 pitämässään kokouksessa päättänyt lähettää KUUMA-työryhmille kyselyn valtion ja kuntien väliseen tehtävänjakoon liittyen. Liikenneryhmässä on syksyn 2013 aikana pohdittu ja työstetty vastauksia komission kyselyyn.

Lisätietoja: liikennesuunnittelija Henrik Helenius, henrik.helenius (@) kuuma.fi

Ilmastoryhmä

Ilmastoryhmä seuraa, koordinoi ja edistää vuonna 2010 hyväksytyt KUUMA-seudun ilmasto-ohjelman toteutumista kunnissa

Ilmastoryhmässä ovat edustettuina kaikki seudun kunnat sekä Uudenmaan liitto ja alueen energiayhtiöt. Seurannan vastaavana tahona toimii Keski-Uudenmaan ympäristökeskus. Ryhmä kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Kokouksissa käsiteltiin ajankohtaisten aiheiden lisäksi kuntien hyviä esimerkkejä ja esiteltiin uusia teknisiä ratkaisuja. Ryhmä tekee yhteistyötä ja on edustettuna Uudenmaan ja Helsingin seudun ilmastoyhteistyöryhmissä.

Tavoitteena vuonna 2013 oli:

- energiatehokkuustyökalujen selvittäminen
- kuntien toimenpiteiden koordinointi ja edistäminen
- päästöjen ajantasainen seuranta
- ilmastonmuutokseen sopeutumishojeen laatiminen
- tiedottaminen sekä erilaisten seminaarien ja tapahtumien järjestäminen

- julkisten rakennusten energiatehokkuuden parantaminen –hankkeen käynnistäminen

Kuntien energiatehokkuussopimukset

Ilmasto-ohjelman ensimmäinen ja tärkein toimenpide on kuntien ja TEM:n välisten energiatehokkuussopimusten solminen. Sopimuksella tavoitellaan 9 %:n energiansäästöä vuoteen 2016 mennessä. Sopimuksen ovat solmineet Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Sipoo ja Tuusula. Pornainen on tehnyt sopimuksen solmimisesta periaatepäätöksen. Lisäksi Hyvinkäälle, Kirkkonummelle, Järvenpäähän ja Tuusulaan on perustettu paikallinen energiatehokkuuden edistämisyhjä. Nurmijärvellä vastaavista tehtävistä huolehtii kunnan oma ilmasto-ohjelman seurantaryhjä.

KUUMA-kuntien ilmastonmuutokseen sopeutumisohe

Työryhjä valmisteli KUUMA-kuntien ilmastonmuutokseen sopeutumisoheen, jonka KUUMA-johtokunta hyväksyi joulukuussa. Ohje on tarkoitettu kuntien avuksi niiden ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvissä suunnittelutehtävissä. Ohjeessa esitellään seudulle ilmastonmuutoksesta arvioituja vaikutuksia ja tähän liittyviä selvityksiä sekä kuntien tarpeellisia varautumistoimenpiteitä.

Ilmastokatsaus

Vuoden lopussa julkaistiin KUUMA-seudun neljäs ilmastokatsaus, jossa esitellään ilmasto-ohjelman tavoitteiden toteutumista, käynnistettyjä hankkeita, vertaillaan kuntien toimenpiteitä ja esitetään niistä hyviä esimerkkejä.

Päästöjen seuranta

Seudun päästöjen ajantasaisesta seurannasta vastasi Benviroc Oy:n CO2-raporttipalvelut. Suunnitteilla on kuntien oman päästölaskentatyökalun käyttöönotto vuonna 2014, jonka koulutukseen osallistuimme. Seudun asukaslukuun suhteutetut kasvihuonekaasupäästöt olivat vuonna 2012 pienentyneet vuodesta 2008 noin 5 %.

Energianeuvonta

Ryhjä on osallisena Uudenmaan energianeuvonnan tulevaisuus –hankkeessa ja siihen liittyvässä verkostotoiminnassa. Hankkeessa alan yritykset, järjestöt, energiayhtiöt ja kunnat pyrkivät verkostoitumalla järjestämään alueen energianeuvontaa. Osallistuimme pientalorakentajille suunnattujen energiatehokkaan korjausrakentamisen koulutusiltojen järjestämiseen yhteistyössä Uudenmaan liiton ja PRKK:n kanssa Järvenpäässä, Sipoossa ja Hyvinkäällä. Koulutusiltoihin osallistui kaikkiaan 115 henkilöä. Hanke järjesti lisäksi energiansäästöviikolla energiansäästövalaisimia koskevaan neuvontaa Hyvinkäällä, Sipoossa ja Järvenpäässä.

Lisätietoja: ympäristöpäällikkö Tapio Reijonen, tapio.reijonen (@) tuusula.fi

Asuntoryhjä

KUUMA-kuntien asuntoviranomaisten yhteistyötä on tiivistetty tarkoituksellisesti paitsi Teija Ojankosken selvityksen vuoksi niin myöskin KUUMA-kuntien yhteisen edunvalvonnan johdosta. Erityisesti meneillään olevat metropolialueen erilaiset selvitykset edellyttävät KUUMA-kuntien tiivistä yhteistyötä myös asumisen osalta.

Asuntoryhmä on kokoontunut kuluneen vuoden aikana yhteensä yhdeksän kertaa, joista yksi kokous pidettiin yhdessä KUUMA -kaavoittajien kanssa. Tällöin pääaiheena oli vuoden 2012 MAL -aiesopimuksen toteutuminen ja siitä tehtävät johtopäätökset.

KUUMA -kuntien asuntovirkamiesten yhteistyö on ollut vilkasta. Ryhmä on laatinut Ojankosken selvityksen toimenpide-esitysten käynnistämissuunnitelman ja vastannut asioiden etenemistä. Ojankosken selvityksellä on ollut suuri merkitys erityisesti pks-seudun ja kehyskuntien asumisen erilaisuuden ymmärtämisessä.

Ryhmä on ottanut kantaa mm. MAL -aiesopimuksen seurantasuunnitelmaan, laatinut yhdessä pks-kuntien edustajien kanssa Helsingin seudun maankäyttösuunnitelmaan liittyvää seudun asumisstrategiaa, evästännyt ja antanut kommentteja Kuntaliitolle erilaisissa asumisen tukijärjestelmien muutosta koskevissa kysymyksissä ja lainvalmisteluissa, valmistellut asukasvalintakoulutusta KUUMA -kuntien ko. tehtäviä hoitaville ja valvoville sekä laatinut suositukset varallisuusrajoiksi KUUMA -kunnissa ara-vuokra-asuntoihin asukkaita valittaessa. Näistä keskeisimmät edunvalvonnat ovat liittyneet MAL -aiesopimuksen asuntotuotannon toteutumiseen ja seurantaan sekä seudun asumisstrategian laadintaan.

Lisätietoja: suunnittelupäällikkö Kirsti Ruislehto [kirsti.ruislehto \(@\)jarvenpaa.fi](mailto:kirsti.ruislehto (@)jarvenpaa.fi)

Sivistysryhmä

KUUMA-sivistystoimelle ei oltu vastuutettu KUUMAn toiminta- ja taloussuunnitelmassa 2013 tavoitteita eikä Kuuma-seudun talousarvioon sisältyviä hankkeita.

Sivistystoimen palvelujen järjestämiseen liittyvää yhteistyötä on toimintavuoden aikana tehty aktiivisesti paitsi sivistys- ja koulutoimenjohtajien kesken, myös opetuspäällikköiden ja varhaiskasvatuspäällikköiden kesken.

Sivistysryhmän toimintaa olivat mm.

- sivistykseen liittyvien ajankohtaisten teemojen esiin nostaminen
- yhteisistä työ- ja loma-ajoina sopiminen
- valmisteilla olevan oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukanaan tuomiin muutoksiin valmistautuminen
- alueen korkeakouluverkoston kehittämiseen vaikuttaminen
- Osaava Verme (vertaisryhmämentorointi opettajille) -hankkeen koulutusten jatkaminen
- Kopioston digilupien keskitetty hankinta
- Uusimaa-viikon Osaamisen ja koulutuksen päivän järjestäminen Keravalla

Lisätietoja: koulutusjohtaja Tiina Larsson, tiina.larsson@kerava.fi

KUUMA-kuntien tieto- ja viestintätekniikan kehittämishanke 2012 - 2014

KUUMA TVT -kehittämishankkeen aikana kunnissa:

- Kehitetään systemaattisesti ja monipuolisesti oppimisympäristöjä.
- Luodaan alueellinen tieto- ja viestintätekniikan opetusikäisten strategia.
- Mahdollistetaan opetushenkilöstön osaamisen kehittäminen uusien ja innovatiivisten menetelmin.
- Suunnitellaan ja toteutetaan oppimispeli kaikkiin suomalaisiin kouluihin.

Kehittämishanke koostuu kolmesta toisiaan tukevasta osahankkeesta:

1. KUUMA TVT / TieraOppi 2012 - 2014
- oppimisympäristön kehittämisprojekti, rahoittajana KUUMA-kunnat
2. KUUMA TVT / INNO-hanke 2012 - 2015 (Innovatiivinen ja kehittyvä koulu)
- oppimisen ympäristöjen kehittäminen ja monipuolistaminen, rahoittajana OPH
3. KUUMA TVT / EDU10-hanke 2012-2014 (Osaamisen kehittäminen)
- OSAAVA -opetushenkilöstön täydennyskoulutus, rahoittajana Etelä-Suomen AVI

KUUMA TVT / Tiera Oppi

KUUMA-kuntien tieto- ja viestintätekniiikan opetusikäisten kehittämissuunnitelman ansiosta yhteisessä käytössä tulee kevästä 2014 alkaen olemaan sähköinen oppimis- ja työskentelyalusta, jossa kaikki KUUMA-kuntien oppilaat ja opettajat voivat työskennellä myös yhteisöllisesti. Tämä muodostaa kouluihin uuden oppimisympäristön. Oppimis- ja työskentelyalustan vaikuttavuusalue kattaa KUUMA-kunnissa n. 4 000 opetushenkilöstön jäsentä, 40 000 esi- ja perusopetusikäistä ja n. 5800 lukio-opiskelijaa. Oppimis- ja työskentelyalusta tulee olemaan alustariippumaton, eli se toimii kaikissa laitteissa.

KUUMA TVT / INNO -hanke (Innovatiivinen – kehittyvä koulu)

KUUMA TVT-hankkeen toiminta vastaa nykyiseen oppilaskeskeiseen oppimiskäsitykseen, kaikkialliseen oppimisen ympäristöjen käsitykseen sekä lasten ja nuorten nykypäivän ja tulevaisuuden oppimismenetelmiin. Laajan oppimisympäristökäsityksen mukaisesti näemme mm. pelilliset ja mobiilitieto- ja viestintäteknologiset sovellukset sekä uudenlaiset vahvuuksista ja käänteisestä opetuksesta nousevat työtavat oppimistapahtuman motivoituneina. Kehittämissuunnitelman painopiste onkin pedagogisten mallien ja käytäntöjen kehittäminen, joissa tieto- ja viestintätekniiikkaa käytetään opetuksen ja oppimisen välineenä. Näemme KUUMA-kuntien kouluissa toteutettavat pilotit ja toiminnot myös monipuolisempien ja yhteisöllisempien oppimiskokemusten apuvälineinä.

Tavoitteenamme on antaa kaikille oppilaille mahdollisuudet kasvaa aktiiviseksi ajattelijaksi, toimijaksi, tutkijaksi sekä tiedon käsittelijäksi ja kasvattaa yhteistyökykyisiä ja eettisesti korkeatasoisia tietoverkkojen käyttäjiä tulevaisuuden työmarkkinoille. Tätä tavoitetta tukemaan on vuonna 2013 laadittu alueellinen tieto- ja viestintätekniiikan opetusikäisten strategia.

Pelioppiminen on yksi esimerkki INNO -hankkeen kehittämiskohteista. Vuosien 2012 ja 2013 aikana KUUMA-kunnissa suunnitellaan, kehitetään ja toteutetaan opettajien, oppilaiden ja pelisuunnittelun ammattilaisten kanssa korkeatasoinen ja pedagogisesti syvä oppimispeli kaikkien Suomen koulujen käyttöön. Lopputuloksena on sekä PC- että tablet-tietokonealustoilla toimiva oppimispeli, joka antaa kaikille KUUMA-kuntien opettajille ja oppilaille konkreettisen mahdollisuuden käyttää tieto- ja viestintätekniiikkaa hyödyksi kasvatuksessa, opetuksessa ja oppimisessa. SAARELLA -peli julkaistaan ja luovutetaan kaikkien Suomen koulujen käyttöön valtakunnallisessa opetus- ja kasvatustalouden Educa tapahtumassa 24.-25.1.2014.

KUUMA TVT / EDU10 -hanke (Osaamisen kehittäminen)

Hankkeen puitteissa koko KUUMA-alueen opetushenkilöstölle tarjotaan ilmaista tieto- ja

viestintätekniikan opetuskäytön täydennyskoulutusta. Yhteistyössä Helsingin yliopiston Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenian kanssa kehitetyllä lähikoulutusmallilla vaikutetaan koko työyhteisön osaamisen kehittämiseen ja osaamisen jakamiseen. Lähikoulutusmallin ja pedagogisten agenttien avulla uudet työskentelymenetelmät otetaan välittömästi käyttöön oppilaiden iloksi ja opetusmenetelmien monipuolistamiseksi. EDU10 –hankkeessa kehitetään parhailaan myös muita uudenlaisia täydennyskoulutusmalleja. Esimerkkinä Kotisohvakoulutus, Oppilasagenttitoiminta sekä Video- ja etätäydennyskoulutusten kirjasto. Opettajien ja kouluyhteisöjen kehittymistä, hyvinvointia ja innostumista sparrataan hankkeen aikana kehitettävällä KOULU -coaching ohjelmalla.

Lisätietoja: sivistystoimenjohtaja Tiina Hirvonen, tiina.hirvonen (@) nurmijarvi.fi

Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunta

Sote -neuvottelukunta toimi suunnitellusti 6.6.2013 kokoukseen saakka. Tehtävänä oli tilannekuvan ylläpito koko Kuuma alueella (kuntarakenne, soteuudistus), palvelutuotannon kilpailukyvyyn ja tuottavuuden nostaminen käytettävissä olevin voimavaroin, palvelurakenteiden kehittäminen, ylikunnalliset palvelut, yhteisten hankkeiden ja kilpailutusten hallinta sekä lisäarvon tuottaminen ja tiedonvälitys pääkaupunkiseudun sote-yhteistyössä ja Kuumassa.

Teemat vuoden 2013 kokouksissa:

- 1 Kilpailuttaminen ja sitä koskevat käytännöt
- 2 Kuntien sote-taloukskatsaukset
- 3 Lausunnot/kannanotot Kuuma sote-neuvottelukunnalle alaryhmistä
- 4 Tuotteistaminen
- 5 Erilaisten talous- ja toimintatilastojen tuottaminen
- 6 Uusi terveydenhuoltolaki 1326/2010 vapaa liikkuvuus potilaan kotikunnan vastuu kustannuksista (laskutusperusteet tuotteistus, tuotehintaa, DRG hinnoittelu)
- 7 Hallinnolliset vyörytykset

Sote-neuvottelukunnan alaryhmistä toimivat suunnitellusti talousryhmä sekä terveystalouksien, sosiaalipalveluiden ja vanhustenhuollon alaryhmät.

Sote-neuvottelukunta ei kokoontunut 6.6.2013 kokouksen jälkeen, vaan sen toiminta päätettiin korvata Keski-Uudenmaan kuntaselvitystyöryhmällä ja tarvittaessa kokoontua sote-neuvottelukuntana.

Lisätietoja: erityisasiantuntija Ville Saarikoski, ville.saarikoski (@) kerava.fi

Tietohuoltoryhmä

Kuuma-tietohuoltoryhmä kokoontui kaksi kertaa vuoden 2013 alussa. Ryhmä on ollut edustettuna seudullisissa yhteistyöryhmissä (Seututieto, Pääkaupunkiseudun rekisteriyhteistyöryhmä, Uudenmaan liiton tietopalveluryhmä), joiden ajankohtaisesti asioista on viestitty sähköpostitse. Erillisten hankkeiden (maakunnan tietovarannot, Vennienustejärjestelmä) tiimoilta on tavattu sopivissa kokoonpanoissa tarvittaessa.

Tietopalveluyhteistyön kehittäminen

KUUMA-kunnilla ei ole riittävästi resursseja ylläpitää ja kehittää omia tietopalveluja, joten yhteistyö Helsingin seudun muiden kuntien, Helsingin kaupungin tietokeskuksen sekä Helsingin seudun ympäristö (HSY) -kuntayhtymän ja Uudenmaan liiton kanssa on erittäin tärkeää.

Helsingin seudun aluesarjojen laajentaminen

Helsingin seudun aluesarjat on Helsingin kaupungin Tietokeskuksen ylläpitämä tilastotietokanta, joka sisältää perustilastoja pääkaupunkiseudun (Espoo, Helsinki, Kauniainen, Vantaa) kunnista alueittain sekä muun Helsingin seudun, Uudenmaan ja Itä-Uudemaan tilastoja kuntatasolla. Aluesarjojen etuna on eri ilmiöiden aikasarjat. Tietosuojattuna se on vapaasti käytettävissä internetissä.

Tavoitteena on laajentaa aluesarjoja siten, että ne muodostavat sisällöllisesti ja rakenteellisesti yhtenäisen 14 Helsingin seudun kuntaa koskevan seututilastopohjan. Helsingin seudun kuntatasoinen tilastokanta sisältää tällä hetkellä perustiedot asumisesta, asunto- ja rakennuskannasta, työvoimasta, työpaikoista sekä väestöstä. Vuoden 2013 aikana valmisteltiin Helsingin kaupungin tietokeskuksen johdolla aluesarjojen laajentamista tarkemmilla tulonjako- ja rakennustilastoilla. Tilastokeskuksella on ollut vaikeuksia toimittaa tarvittavaa aineistoa, joten laajennustyö viimeistellään rakennus- ja tulonjakotilastojen osalta vuoden 2014 aikana.

Laajentamisella halutaan yhtenäistää seututilastoa ja tuottaa yhteinen seututilastopalvelu internetin kautta asukkaille sekä seudun suunnittelun, päätöksenteon ja johtamisen tueksi.

VENNI-väestöennustemalli

Tietohuoltoryhmä selvitti vuosina 2012-2013 mahdollisuutta hankkia kuntiin Tieto Oyj:n tuottama VENNI-väestöennustemalli. Selvityksen tuloksena Tuusula, Kerava, Järvenpää, Hyvinkää ja Nurmijärvi päättivät järjestelmähankinnasta vuoden 2013 lopussa. Samanaikaisesti eri kunnissa toteutetut hankinnat ovat lisänneet ennusteosaamisen jakamista ja verkostoitumalla on saavutettu etua mm. koulutusten sisällöissä ja kustannuksissa. Jatkossa saman ennustejärjestelmän käyttö mahdollistaa vahvemman ennusteyhteistyön KUUMA-kunnissa ja vähentää yksittäisten kuntien haavoittuvuutta.

Liittyminen Helsinki Region Infoshare –hankkeeseen (HRI)

Hankkeesta vastaavat rahoittajien ja toteuttajien muodostama ohjausryhmä, Helsingin kaupungin tietokeskus ja Forum Virium Helsinki. Mukana ovat myös Espoon, Kauniaisten ja Vantaan kaupungit. HRI-hankkeeseen liittyminen edistäisi kokonaisvaltaista tiedonhallintaa ja uusien menetelmien innovatiivista käyttämistä.

Hankkeessa ei ole tapahtunut merkittävää etenemistä vuoden aikana. KUUMA-tietohuoltoryhmä seuraa HRI-hankkeen etenemistä ja KUUMA-kuntien mahdollista osallistumista hankkeeseen tulevana vuosina.

Lisätietoja: controller Kirsi Rinne, kirsi.rinne (@) kerava.fi

Hallintoryhmä

Alkuvuonna 2013 hallintoryhmää työllisti kuntarakenneluonnokseen, metropolialueen esiselvitykseen ja sote-uudistukseen annettavat lausunnot, joiden tiimoilta tehtiin yhteistyötä. "Vanhan KUUMA:n" eli KUUMA-seutu kuntayhtymän purkaminen saatiin lopulliseen päätökseen vuoden 2013 lopussa.

KUUMA hanketoiminta

KUUMA-hallintoryhmä toimi KUUMA-hankkeiden ohjausryhmänä. Hankkeita olivat:

- Kilpailukykystrategian toteuttaminen (30 000e)
- YES-keskus (34 000e)
- Seudullinen maankäytön suunnitelma (50 000e)
- Vuokra-asuntotuotannon turvaaminen KUUMA-seudulla -selvitys (60 000e)
- MAL-aiesopimuksen seurantajärjestelmä (Maakunnan tietovarannot) (5 000e)
- Julkisten rakennusten energiatehokkuus (30 000e)

Osa hankkeista jakaantui useammalle vuodelle.

KUUMA-seudun hallinnoima hanke oli vain vuokra-asuntotuotannon turvaamiseen liittyvä selvitys, johon saatiin Uudenmaan liitosta maakunnan kehittämisrahaa ja jonka valvoja on Ulla-Mari Karhu.

KUUMA-kuntien paikallisen kehittämisen ja lähidemokratian toimintamallin kehittämiseksi käynnistettiin oma hankkeensa, jonka toteuttajaksi valikoitui DIAK. Hankkeen aikana selvitetään KUUMA-kuntien paikallisen kehittämisen nykyiset toimintamuodot, asukkaiden keskeisimmät vaikuttamistarpeet sekä valtakunnallisesti parhaat paikallisen kehittämisen ja lähidemokratian käytännöt. Selvityksen pohjalta muodostetaan esitys lähidemokratiamalliksi, jota voidaan hyödyntää mahdollisissa KUUMA-kuntien kuntaselvityksissä

Muut hankkeet ovat pääosin muiden tahojen hankkeita, joissa KUUMA-seutu on kumppani ja osallistuu hankkeeseen maksamalla hankkeeseen rahoitusosuuden ja osoittamalla sinne työpanosta.

KUUMA -hallintoryhmä toteutti yhdessä FCG:n kanssa KUUMA-kuntien luottamushenkilöille suunnatun koulutussarjan. 6.2.2013 aiheena oli Päätöksenteko kunnassa ja luennoitsijana Heikki Harjula Suomen kuntaliitosta. 9.2. koulutustilaisuuden aiheena oli Taloudenohjaus kunnassa ja kouluttajana Anneli Heinonen Suomen kuntaliitosta.

Hallintoryhmä kokoontui alkuvuonna 2013 liikelaitoksen toiminnan käynnistymisen "ohjausryhmänä", hallinnoimaan KUUMA:n hankkeita ja valmistelemaan kuntarakenneluonnokseen, metropolialueen esiselvitykseen ja sote-uudistukseen annettavia lausuntoja.

Hallintoryhmän rooli painottui vuoden 2013 elokuun jälkeen kuntarakenneselvityksen vaatimusten mukaan. Pääosa ryhmän jäsenistä on työskennellyt Keski-Uudenmaan kaupunki -selvityksen Demokratia-työryhmässä.

Lisätietoja: kaupunginsihteerä Anne Mäkinen, anne.t.makinen (@) kerava.fi

Talousryhmä

Talousryhmä kokoontui kolme kertaa. Tapaamisten teemoina olivat tilinpäätökset, talouden näkymät ja talousarviot.

Lisätietoja: kamreeri Henry Lehto, henry.lehto@kerava.fi